

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—
četrt strani Din 500.—, 1/8 stran
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kako si mislijo razoro- žitev.

Kolikor glav, toliko misli: to pravi znani pregovor, ki so ga imeli že stari Rimljani. Da je resničen, dokazuje med drugim mednarodna razorožitvena konferenca, ki sedaj zboruje v Ženevi. Vsaka država ima in zagovarja svoje stališče, katero ji narekuje lastna politika in lastna korist. Zato so ta stališča tako različna.

V zadnji številki smo z glavnimi potezami obrazložili stališče posameznih držav, osobito odločilnih veselil.

Kdor je pazno premotril ta tako se razlikujoča stališča, je zmajal z glavo, češ, do kakšnega soglasja med posameznimi državami ne more priti. Pa je vendar prišlo. Male države, katerim so se pozneje pridružile tudi večje, so stavile predlog, ki ga je na seji glavnega odbora razorožitvene konference 18. aprila utemeljeval čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš. Predlog se tako glasi: »Spričo naziranja, ki so bila izrečena tekom razprave v razorožitveni konferenci, smatra glavni odbor, da se more zmanjšanje oborožitve, kakor je določeno v členu 8. pogodbe Zveze narodov, izvršiti samo v oddelkih in presledkih, in sicer samo potem številnih revizij, ki bi morale po možnosti naglo slediti druga drugi.«

Odbor splošne komisije je ta predlog soglasno sprejel z dostavkom: »Sedanja konferenca bo sklenila prvo čim večje znižanje oborožitve.« Tu pa so se takoj začele stare težave. Kako naj se izvrši nameravano prvo zmanjšanje? Obenem na kopnem in na morju in v zraku? Kakšno bodi število stalnega vojaštva v posameznih državah? Na katere vrste orožja naj se raztegne to znižanje? Ali naj se najtežje artilerijsko orožje sploh odpravi? Kaj je s civilnimi in vojaškimi letali itd.? To so težka vprašanja, ki globoko segajo v razmere posameznih držav in v odnose med raznimi državami.

Francija je na stališču, da se razorožitev ne da izvršiti, dokler ne bo mednarodnih jamstev za varnost posameznih držav. Takšna jamstva more dati edino le Zveza narodov, ki mora v to svrho biti opremljena z večjo oblastjo in z oboroženo silo. Le tako se da onemogočiti napad na mir. K previdnosti sili Francijo tudi stališče Italije, ki bi rada videla razorožitev drugih, sama pa neupravičeno zahteva enakost s Francijo v vojnem brodogradu. Stališče Anglije in Amerike, ki zahtevata odpravo podmornic in težke dalekosežne

artilnerije, da bi bili varni pred kakšnim napadom z morja, je tudi narekovano samo od lastnih interesov, na prilike in zahteve drugih držav pa se ne ozira.

Tekom razprave je zopet prišlo do delnega sporazuma o načinu, kako naj se izvrši kakovostna razorožitev = katere vrste orožja naj se prepovedo ali pa izločijo iz splošne porabe ter se internacionalizirajo = dajo na razpolago za mednarodno porabo pod oblastjo Zveze narodov. Ta sporazum je nasledek dogovora med francoskim in angleškim zunanjim ministrom. Na seji glavnega odbora razorožitvene konference v petek, 22. aprila je angleški zunanji minister John Simon stavil tale predlog: »Ne glede na ostale predloge, ki se bodo kasneje predložili, soglašam konferenca z načeli kakovostne razorožitve, t. j. z izločitvijo gotovih delov ali vrst orožja, z namenom, da se s posebno pogodbo prepove njihova posest ali uporaba vsem državam ali pa da se internacionalizirajo.«

Vsi navzoči zastopniki držav, tudi Litvinov, zastopnik sovjetske Rusije, so izjavili, da sprejmejo ta predlog.

Koncem se je še tudi bil sprejet naslednji angleški predlog: »Pri upoštevanju načela kakovostne razorožitve, kakor je omenjena v prejšnjem sklepu, je po naziranju konference potrebno, da pristojni posebni odbori proučijo oborožitev na kopnem, na morju in v zraku ter na podlagi tega določijo one vrste orožja, ki so najbolj izrazito nevarnega značaja ali najbolj uspešne proti nacionalnim obrambnim napravam ter najbolj ogrožajo nevojaško prebivalstvo.«

Nekaj misli k sedanjemu položaju.

(Dopis kmeta iz Slovenskih goric.)

Preteklost me uči, sedanjost vznemirja, prihodnost pa plaši. Ta izrek se nam zdi, da nikdar ni bil tako upravičen, kakor dandanes.

Nesporazum, sebičnost in sovraštvo je zanetilo svetovni požar vojne. Ta je uničila na milijone človeških življenj in družin, in na milijarde gospodarskih dobrin. Tu je tudi glavni vir gospodarske krize in splošnega zadolževanja evropskih držav.

Kmetu, ki je prezadolžen, je treba pomagati. Obresti od dolgov naj bi ne presegale 6%, ker v sedanji gospodarski krizi kmet ni zmožen plačevati višjih obresti. Ustavijo naj se rubežni vsaj do pozne jeseni, morda bodo tedaj višji do-

hodki. Ob rubežni gre večkrat zadnje živinče iz hleva, da kmetič niti posestva obdelovati ne more. Rubež navadno malo vrže, večkrat niti ne 1/4 prave vrednosti. Posestnik je uničen ter dostopen nevarnim komunističnim idejam.

Država je nekaj znižala osnovo zemljiškega davka. Banovinske doklade, skupno s cestno in zdravstveno doklado pa dosegajo 70%. Potem so še cestno-okrajne in občinske doklade, ki dosežajo v več občinah skupno 100%. Kaj pa še občine, kojim so prepuščene stare okrajne ceste? Kako naj pridejo nekatere občine do potrebnih sredstev? Te ceste bodo propadle, kar bo pomenjalo gospodarsko nazadovanje.

Po časopisih čitamo tudi glede ozdravljenja gospodarskih razmer podonavskih držav. V teh državah, zlasti v nekaterih, vladajo težke gospodarske prilike. V nekaterih dolgovi hudo naraščajo. Že sveto pismo pravi: »Če vza-meš posojilo, misli na vrnitev.« Vrnitev teh dolgov prinaša zopet nove davke ter čedalje slabši gospodarski položaj. Gospodarski sporazum in medsebojna pomoč teh držav je nujna potreba. Potrebna pa je tudi denarna podpora velikih sil, ki razpolagajo s kapitali. Tudi z razorožitvijo, boljše rečeno, z omejitvijo oboroženja, bi se marsikaj doseglo za omiljenje gospodarskih težav.

Novejš.

Podtaknjen požar na Ptujskem polju.
Dne 25. aprila zvečer je uničil od potepuške roke podtaknjen požar v Podvincih veleposestniku Francu Čučku novo hišo, šele lani zgrajena gospodarska poslopja, pohištvo in razno orodje. Rešili so živino ter le nekaj pohištva in obleke. Žrtv ognja je postalo 12 tisočakov, katere je prejel posestnik malo poprej za les. Škoda znaša 100.000 Din, ki pa ni krita z zavarovalnino.

Ubitega so našli v Grušovi v župniji Sv. Petra pri Mariboru dne 25. aprila zjutraj ob cesti delavca Matijo Tivadarja. Pokojni je imel s topim orodjem razbito lobanjo. Zadevo preiskuje žandarmerija.

Gornja Radgona. Za materinski dan na Vnebohodu, dne 5. maja, pripravljamo zelo zanimivo igro »Zlato srce«. Vabimo zlasti starše, da se udeležijo te prireditve. Dekliška zveza odvarja ta dan svoje prenovljeno delovanje v čast božjo in v blagor ljudstva pod varstvom presy. Srca Jezusovega. Pridite in se prepričajte!

IZ RAZNIH DRŽAV

V NAŠI DRŽAVI.

Ostavka dveh ministrov. Ostavko sta podala minister za šume in rude dr. Stanko Šibenik in gradbeni minister Nikola Preka. Oba ministra sta Hrvata.

Nova ministra. Za gradbenega ministra je postavljen dr. Štefan Srkulj, župan zagrebški, za ministra za gozdove ter rudnike pa poslanec Viktor Pogačnik. Nova ministra sta Hrvata in po prvotnem poklicu profesorja. Minister Pogačnik je poročen s hčerko rajnega Radičevega poslanca dr. Basaričeka.

Zakon o zaščiti kmeta je bil objavljen v »Službenih novinah« 20. aprila in stopi v veljavo 15 dni po objavi. Vse važne določbe tega zakona smo prinesli v 16. številki »Gospodarja« pod zaglavjem »Iz raznih držav« in z napisom »Zaščita kmeta«.

Novi trošarinski zakon je stopil 20. aprila v veljavo. Trošarina na vino ter žganje je ukinjena, pač pa bodo plačevali točilci takso, katero bo treba plačati pri davčnih upravah v naprej v dvomesečnih obrokih. Določbe novega trošarinskega zakona smo že ponovno objavili v našem listu.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Deželnozborske volitve v Avstriji. V nedeljo, dne 24. aprila so se vršile volitve v občinski svet na Dunaju in v posamezne deželne zbornice. Na Dunaju so obdržali socijalni demokrati svoje dosedanje postojanke, pridobili so pa Hitlerjevi narodni socijalisti na račun krščanskih socijalcev. Tudi pri volitvah v posamezne deželne zbornice so povsod dobili Hitlerjevi pristaši mandate. Socijalni demokrati so pa v splošnem na deželi zgubili in so porasli njihovi glasovi edinole v Dunajskem novem mestu. — Položaj koroških Slovencev bo ostal po teh volitvah neizpremenjen. Samostojna koroška slovenska stranka je kandidirala v 40 občinah. V nekaterih občinah je število slovenskih kandidatov naraslo, v drugih zopet padlo.

Deželnozborske volitve v Nemčiji so se vršile v nedeljo, dne 24. aprila v Prusiji, na Bavarskem, Württembergu, Anhaltu in Hamburgu. Izid kaže velik porast Hitlerjevih narodnih socialistov. V pruskih mestih so dobili hitlerjevci dvakrat več glasov kakor pri zadnjih državnozborskih volitvah. Popolnoma so bile poražene male stranke. Glavna borba se je vršila med centromom, socijalisti in hitlerjevci. Hitlerjevi fašisti so skoro povsod na prvem mestu. Ob priliki volitev je prišlo na več mestih do krvavih spopadov, ki so zahtevali precej ranjenih in nekaj mrtvih.

Romunija je dobila na Francoskem 6.5 milijard posojila. Pogoji posojila pa so ti, da se bodo morale podvreči celokupne državne finance nadzorstvu inozemskih bank. Da se Romunija izogne nezaupanju, bo pristala na omenjeno nadzorstvo.

Kako je na Grškem v finančnem oziru? Grška vlada bo izdala na narodni proglas, v katerem bo prosila vse one državljane, ki posedajo zlato, da ga sta-

POMANJKLJIVOSTI KOŽE

kot solne pege, mozolje, gube, lišaje itd., bi se moralo zdraviti samo s sredstvi, katera medicinsko učinkujejo. Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože je brezpogojno zanesljiva. Za v naprej poslanih 40 Din 2 lončka franco, po povzetju 10 Din več. Isto toliko stane Fellerjeva močna Elsa-pomada za rast las. Oboje se naroča pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

vijo na razpolago državni blagajni. Prostovoljna darila naroda so po mnenju državnikov še edino sredstvo, da otmejo grško državo pred polomom.

Turčija bo vstopila v Društvo narodov.

Angleški proračun in vojni dolgovi. Angleški finančni minister je predložil 19. aprila poslanski zbornici državni proračun za 1932/33. Proračun znaša 766 milijonov funtov izdatkov, lanski pa 771 milijonov. Dohodki so predvideni na 764.3 milij. Ob tej priliki je naglasil finančni minister, da ni stavila Anglija v svoj proračun dohodkov iz vojnih odškodnin in ne zneskov vojnih dolgov. Omenjena izjava je hudo zadela Ameriko, ker vsebuje ameriški proračun postavke iz medzavezniških vojnih dolgov in med te zavezniške Amerike spada tudi Angleška. Čisto lahko se zgodi, da bodo ustavile: Anglija, Francija in Italija plačevanje vojnih dolgov Ameriki.

Vlada ameriških Združenih držav je razposlala na naslov 14 držav, ki so glavne dolžnice Amerike, opomine, v katerih zahteva vrnitev vojnih dolgov s 4% zamudnimi obrestmi.

Iz še vedno nemirne Mandžurije. Smo že poročali, kako se je na prigovarjanje ruskih sovjetov izneveril Japoncem v Mandžuriji kitajski general, ki je proglasil samostojno severno Mandžurijo kot protiutež proti »neodvisni« japonski Mandžuriji. Čete generala Ma-a so se nenadoma pojavile 150 km vzhodno od Harbina in se bodo najbrž pridružili vojski generala Ma-a vsi kitajski generali, ki so v Mandžuriji in so se bili podvrgli zmagovitim Japoncem. Pri Cickarju je prišlo že do prvih spopadov z japonskimi četami. Radi omenjenega nastopa verolomnih kitajskih generalov že iščejo Kitajci vojne spore z Rusijo. Stara sovražnika Japonska in Rusija se še bosta krvavo zlasala, ker se njune koristi preveč križajo na Daljnem vzhodu.

PO SVETU KATOLIŠKEM

Dunajski kardinal in nadškof dr. Piffl umrl. Zadet od kapi je umrl na Dunaju 20. aprila tamošnji kardinal in nadškof dr. Friderik Piffl. Blagopokojni se je rodil 15. oktobra 1864 v Landskronu na Češkem. Po končanih gimnazijskih študijah in odsluženem enoletnem prostovoljstvu je vstopil v red avguštinskih korarjev v Klosterneuburgu in je bil posvečen leta 1888. Bil je v dušepastirstvu, profesor bogoslovja ter oskrbnik samostanskih posestev na Ogrskem. Pokojni avstrijski nadvojvoda Ferdinand je postal pozoren na

na vseh poljih uspešno delavnega duhovnika in cesar Franc Jožef ga je imenoval leta 1913 za dunajskega knežškofa in leto za tem je postal že kardinal. Rajni kardinal je bil znamenit govornik, ki je še v zadnjem času nastopal z ognjevito besedo ob raznih prilikah. Posebno ga je čislalo krščansko delavstvo, ker je razvijal veliko socialno delavnost in je tudi dejansko mnogo pomagal dunajskim najbolj revnim slojem. Truplo obče priljubljenega in od vseh spoštovanega kardinala je bilo slovesno položeno k večnemu počitku 26. aprila v grobnico dunajske nadškofije v znameniti cerkvi sv. Štefana na Dunaju.

Ptujska gora. »Žegnanska« nedelja = romanje k Materi božji na Črno goro se vrši letos dne 7. in 8. maja. Na predvečer sprejem romarjev s petimi litanijami Matere božje. Zvečer ob 6. uri pridiga, potem slovesna rimska procesija z Najsvetejšim s prižganimi svečami. Vsak, kateri se procesije udeleži, naj ima prižgano svečo! V nedeljo zjutraj se začnejo svete maše ob 4. uri in bo vsake pol ure peta sveta maša pri glavnem oltarju. Ob 6. uri pridiga in sveta maša z blagoslovom za romarje iz Loč. Ob 10. uri pridiga in levitirana sveta maša za romarje od Sv. Marka niže Ptujja. Popoldne ob pol 3. uri slovesne večernice. Ljubi častilci Matere božje, pridite! Kraljica Majnika vas vabi in kliče, kliče in vabi marsikaterega morda zadnjikrat! Pridite!

Florijanovo opravilo pri sv. Trojici, župnije Jurkloster bo letos na predidčo 5. nedeljo po Veliki noči, 1. maja tega leta s sveto mašo ob 10. uri. Zakaj? Ker je potem na 6. nedeljo po Veliki noči romanje v bližnje Zagorje. — Na Florijanovo, to je križovo sredo, 4. maja bo pa križeva procesija ob 6. uri zjutraj z Lipe k sv. Trojici, namesto v torek, kakor je bilo v navadi druga leta. Tedaj pridite romarji 1. maja k sv. Trojici dihat sveži majniški zrak. Gora sv. Trojice je visoka 827 m.

Sv. Lovrenc v Slov. gericah. V soboto po Križevem bo šla procesija od Sv. Lovrenca na Črno ali Ptujsko goro. Sveta maša se bo darovala okoli pol 7. ure zjutraj za žive in rajne romarje. Zatem odhod na Goro. Procesijo bo vodil Franjo Lajh.

Ali bo dinar padel?

Kaj je temelj vrednosti dinarja?

Prvo: zlata podlaga, drugo zaupanje v denar, tretje državni proračun, četrtič dobra trgovina z zunanjim svetom.

Naš dinar ima zlato podlago. Najnižja bi smela biti 25%, je pa veliko višja, znaša 36%. Državni proračun je tudi izravnal, plače nižane, razne manj nujne dobave ustavljene. Zunanja trgovina stoji obojestransko, je torej brez škodljivega vpliva na dinar. **Edina škodljivost je naše lastno nezaupanje v lastni denar.**

Ta nezaupljivost v lastni denar se kaže v tem, da ga ljudje več ne zaupajo zavodom, ampak ga shranjujejo doma v prtičih, v nogavicah, ga zaklepajo v mizne predale ali skrivajo kar v slamnjačah, namesto da bi ga zaupali našim trdnim, dobro upravljanim denarnim zavodom, ki imajo uravnavati njegov obtok. Brezplodno kopičenje gotovine izven denarnih zavodov ustvarja občutno pomanjkanje denarja, kar zavira in duši razvoj vseh panog narodnega go-

spodarstva in utegne - postati nevarno sedanjemu družabnemu redu. Ker morajo denarni zavodi v prvi vrsti gledati na to, da zadovolje svoje upnike — vlagatelje —, so ob neprestanem dviganju vlog primorani popolnoma ustaviti dovoljevanje novih posojil in kreditov, že prej dovoljene kredite pa izplačevati le v nujnih, neodložljivih primerih, dokler bo to sploh mogoče. Posledice utesnitve kreditov ali pomanjkanja gotovine so številne ustavitve ali vsaj omejitve industrijskih in obrtniških obratov, rast oča brezposelnost, propadanje trgovin, odpuščanje nastavlencev in delavcev. **Taki ljudje, ki nič ne zaslužijo, tudi ne morejo kupovati kmetijskih pridelkov, ali pa tišči ceno tako dol, da mora zopet kmet obupati.** Ako bo to stanje trajalo dalje, bodo denarni zavodi prisiljeni, odpovedovati in izterjavati posojila, kar bo združeno s padanjem cen nepremičninam, ki so se v zadnjem času često dvignile visoko nad resnično vrednost. In tako se utegne zgoditi, da bodo tisti, ki so zbog nezaupanja v dinar kupovali posestva, doživeli prav bridko razočaranje.

Opetovano že se je z najbolj mero-dajnih mest povdarjalo, **da se za dinar ni bati, in da inflacije ne bo**, ker je pod nobenim pogojem biti ne sme, ako nečemo, da naše gospodarstvo ne propade popolnoma. Tega se vsi naši gospodarski krogi in vsi vodilni finančniki dobro zavedajo in bodo držali dinar za vsako ceno. Zato kvišku glave! Zaupajte samim sebi, zaupajte naši valuti, zaupajte brez skrbi našim denarnim zavodom, za katere jamčijo občine, bano-vine in zadržgarji z vsem svojim premoženjem, zaupajte našim močnim bankam, ki financirajo našo industrijo in našo trgovino in so s svojim doseda-njim delovanjem dokazale, da so vaše-ga zaupanja vredne. Denar v denarne zavode, denar mora krožiti v prometu, da se omogoči potrebna izmenjava zemeljskih dobrin, da se zopet prične in dokončajo razna dela in da pridejo lju-dje, ki hočejo delati, do kruha. Sedanje neznosno stanje se mora izpremeniti, ali pa bomo — izginili!

Kakšno korist bodo imeli tisti, ki se-daj denar skrivajo? Izgubili ga bodo! Če denarja ne dajo iz svojih nogavic, ga bo seveda treba tiskati in bo izgubil svojo sedanjo vrednost.

Vsi, ki imate denar, zavedajte se, da mu rešite vrednost le, ako ga izročite prometu, ako ga naložite v denarnih zavodih!

*

All kmetom res ni treba plačevati (pol leta) obresti in kapitala?

Novi zakon o zaščiti kmetov je bil te dni v »Službenih Novinah« objavljen. Opozarjamo, da ta zakon v razmerju kmečkih dolžnikov do posojilnic ter raznih hranilnic ne napravi nobene spremembe. Dolžnikom posojilnic in hranilnic se torej plačilo obresti in glavnice ne odloži za pol leta, ampak je te **treba plačati kakor dozdej, takoj ko zapadejo.** Dolžniki se lahko tožijo, če

ne izpolnijo svojih dolžnosti, posestva se jim lahko na dražbi prodajo kakor dozdej. Zato se vse dolžnike posojilnic kakor tudi hranilnic resno opozarja, da svoje dolžnosti do posojilnic in hranilnic ravno tako izpopolnjujejo kakor dozdej, da redno plačujejo obresti in zapadlo glavnico. S tem se izognejo raznim sitnostim in stroškom ter se obvarujejo škode.

Ali je denar v denarnih zavodih varen?

Denar v denarnih zavodih je popolnoma varen. Dinar **ne izgubi svoje vrednosti**, ker takimenoovane inflacije ne bo. Zato bodite mirni in pustite denar v denarnih zavodih, kjer je popolnoma varen. V denarnih zavodih zdaj ni gotovine, ker ljudje denar po nepotrebnem doma držijo, dasiravno ga ne rabijo. Denarni zavodi imajo vložen denar izposojen in ga morajo poprej iztirjati, potem šele lahko izplačajo vse vloge. Kje pa naj dolžnik danes dobi denar, da bi vrnil svoje posojilo, ko pa denarja nikjer ni, ampak ga imajo ljudje v nogavicah skritega? Tako iztirjavanje dolgov traja najmanj osem mesecev, danes pa se seveda še v osmih mesecih ne more iztirjati. Vlagatelji! Bodite mirni. Denar v denarnih zavodih je varen. Pustite ga, kjer je naložen. Že v jesen, ko je nastal med vlagatelji enak nemir, smo Vam enako svetovali in smo prav imeli. Denar takrat ni padel in tudi zdaj ne bo.

Najstarejši duhovnik v naši škofiji umrl. V Šmartnem pri Slovenjgradcu je umrl 22. aprila tamošnji upokojeni nadžupnik, častni kanonik in dekan g. Janez Lenart v visoki starosti 90 let. Rajni se je rodil v Cirkoveah pri Pragerskem 27. maja 1842 in je bil posvečen leta 1868. Kaplanoval je na več kaplanijah in med drugimi tudi pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Župnik je bil na Tinju na Pohorju, v Poljčanah, kjer je pozidal novo župno cerkev. Iz Poljčan se je preselil leta 1900 kot nadžupnik v Šmartno, kjer je postal leta 1919 dekan in radi vsestranskega uspešnega delovanja je bil odlikovan od škofa z imenovanjem za častnega kanonika. Blagopokojni je bil priljubljen dušni pastir, delaven na polju ljudskega napredka ter vrl narodnjak v oni za Slovence trdi dobi v rajni Avstriji. Radi krepke in vesele narave je dočakal visoko starost blizu 90 let. Blagi duhovniški duši svetila večna luč in ostani mu ohranjen hvaležen ter časten spomin med duhovnimi sobraty in med narodom!

Znan frančiškan umrl. V Mariboru je zatislil za vedno oči po celem Slov. Štajerskem znani frančiškan in dolgoletni voditelj tretjega reda g. p. Filip Perc. Blagopokojni se je rodil 18. julija 1861 na Prevorju pri Pilštajnu, mašniško posvečenje je prejel leta 1884. Služboval je pri Sv. Trojici v Slov. goricah in nad 30 let v Mariboru pri Materi milosti. Kot dolgoletni voditelj tretjega reda je

bil odlikovan od škofijskega ordinariata z naslovom duhovnega svetovalca. Blagi duhovniški duši ostanimo hvaležni preko praga smrti duhovni tovariši in vsi verniki, ki ste ga poznali! Naj počiva v miru!

Mati mariborskega g. stolnega župnika umrla. V župniji Pišce je umrla mati mariborskega g. stolnega župnika in kanonika Mihaela Umeka. Blagopokojna Marija je dosegla starost 73 let, je bila vzgledna mati ter skrbna gospodinja. Blagi mamiči večni mir in pokoj, g. kanoniku in preostalim naše sožalje!

Dopisa iz Ribnice na Pohorju in iz Šmartna pri Slovenjgradcu opisujeta pogrebni slovesnosti za zadnji teden umrlima zaslužnima duhovnikoma, gg. župnikom Andr. Fišer in častnim kanonikom Jan. Lenart.

Nožev konico je imel v glavi. V mariborski bolnici je umrl radi hudih bolečin v glavi gozdni delavec Jožef Benedek iz Gortine pri Slov. Bistrici. Radi sumljivih okoliščin so Benedeka razteslili in odkrili v desni strani lobanje 4 cm dolgo rjavo nožev konico, ki je segala v možgane. Bogznaj kako dolgo je že živel najbrž v tepežu zabodeni z jeklom v glavi, dokler ni povzročilo vnetje možganov smrti. Državno pravdnništvo je uvedlo preiskavo o tem čudnem slučaju.

Žrtev mladostne radovednosti. V ptujsko bolnico so oddali z zelo nevarnimi ranami ter opeklinami po obrazu 14 letnega Mirka Zorko iz Jursinc. Fant je napolnil steklenico s smodnikom in užgal. Smodnik je eksplodiral neprevidez v obraz in bo še lahko ob vid.

Obesil se je 19. aprila viničar barona Haerdla, Anton Petrovič, na Dravinjskem vrhu štev. 20 pri Št. Vidu v ptujski okolici. Vzrok smrti so bile težke družinske razmere.

Z vojaško pištolo nad tovariša. V Stojncih pod Ptujem so popivali pozno v noč v krčmi vaščani. Ko je bilo vse v objemu preobilnega alkohola, je prišlo do prepira in posestnik Joža Kristovič je potegnil iz žepa vojaško pištolo in hotel ustreliti Štefana Kranjca. Slednji je izbil nasprotniku orožje, da je padlo na tla, se sprožilo in krogla je ranila Kristoviča v nogo, a le lahko. Ponovno je zagrabil Kristovič pištolo in tokrat je oddal strel Kranjcu v prsa, da je obležal na mestu mrtev. Ko je obležala žrtev, se je seve vse razkropilo in fantje so se odpeljali na kolesih po orožnike v Zavrč. Aretirani ubijalec se je po stari bojazljivi navadi izgovarjal s popolno pijanostjo, pa je imel slab namen že tedaj, ko je vzel vojaško orožje seboj v krčmo med sovaščane.

Obešenega so našli 19. aprila na podstrešju v Ptuju znanega vinskega trgovca ter veleposestnika Franca Osterbergerja. Ugledni trgovec je izvršil samomor v duševni zmedy.

Kočar brez strehe. V Hodošah v ptujskem okraju je uničil požar kočarju Janezu Lubecu stanovanjsko in gospodarsko poslopje, ki sta bili leseni in kriti s slamo.

Roparska napadalca ušla. Matilda Povh, posestnica v Vrbi pri Dobrni je

Dunajski kardinal in nadškof
dr. Piffli †.

bila v nedeljo sama doma, ker so drugi odšli k službi božji. Naenkrat sta udrla pri vratih dva neznanca in zahtevala od ženske pod pretnjo smrti denar. Denarja ni bilo, pač pa sta se spravila lopova nad shrambo, kjer je bilo svinjsko meso in slivovka. Posestnica je med pobrskavanjem utekla ter obvestila orožnike, ki so bili koj na licu mesta, vendar sta jo bila drzneža že odkurila brez sledu.

Dinamitna mina mu je raznesla glavo. V rudniku Zbelovo pri Poljčanah je eksplodirala pri razstreljevanju predčasno dinamitna mina, ki je strahovito razmesarila telo in raznesla glavo 20 letnemu delavcu Francu Ferležu.

Zločinčeva roka požiga letos po vrsti gospodarska poslopja po okolici Brežic. Vedno po noči. Po požaru v bolnici se je začelo. Gorelo je pri Vogležu, Trnje 1; pri Brataniču, Bukošek 11; pri Ivanšku, Bukošek 24; pri Levaku, Bukošek 10; in zadnjič zopet v Trnju 4 pri Hozlerju, kateremu je pred leti pogorela hiša, a zdaj gospodarsko poslopje. Ker so tod gospodarska poslopja večinoma lesena, strehe slamnate, a v Bukošeku ni večjega potoka, je jasno, da kljub trudu gasilnih društev navadno vse pogori, reši se jedva živina. — Izmed teh pogorelcev se posestnik Jožef Levak prav priznalno zahvaljuje Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki mu je zavarovalnino kulantno izplačala. Svetovati je posestnikom, da pravočasno poskrbe za zadostno zavarovanje, in to lahko store

kar pri odličnem in solidnem domačem slovenskem zavodu, pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki ima povsod svoje zastopnike!

Nad trgovca Pavla Stergarja v Sevnici so se spravili v noči 16. aprila vlomilci in odnesli več sto metrov manufakturnega blaga in drugih dobrot. Vlom in tatvine so osumljeni trije krošnjarji, ki so se potepali nekaj dni po Sevnici ter okolici.

Nečloveški sin. V Blatni Brezovici pri Vrhniku na Kranjskem je izročil 73 letni posestnik Franc Jeraj posest svojemu sinu Josipu, ki je bil dalje časa v Ameriki, odkoder pa se je vrnil kot zapravljivec. Stari Jeraj je živel s svojo ženko na prevžitku, a vedno pijani sin je iskal prepire, dokler ni zadnje dni radi žage udaril očeta po glavi. Starček je radi tega udarca pozneje umrl in sin bo dal odgovor, ker se je spozabil tako dale, da je ubil lastnega očeta.

Vlom. V Dobrinjah pri Ljubljani je vlomil neznanec pri mesarju Mihaelu Anžiču in mu izmaknil iz listnice 15 tisoč Din.

Požigalec je podtaknil ogenj posestniku Šveglu na Rečici pri Bledu. Požar je uničil skedenj, poln sena, slame ter detelje, hlev in drvarnico. Kakor pri nas na Dravskem polju, je tudi v okolici Bleda neznan požigalec že precej dolgo na delu.

Štrahna poplava v naši državi. O strahotah poplave po južnih in najbolj rodovitnih delih naše države smo poročali že zadnjič. Od našega zadnjega poročila pa se je poplavna neizgoda znatno povečala vsled neprestanega deževja in naraščanja: Donave, Save, Tise, njihovih pritokov in rek po Bosni in Srbiji. Nad 50.000 ha rodovitne zemlje je uničene. Uničen je večji del Mačve, ki je najbolj žitorodna pokrajina naše države. Sredi noči 20. aprila se je zrušil nasip ob Savi in voda je udrla s tako silo preko vasi Sremska Rača, da je porušila vse hiše in se niti ne pozna več, kjer je stala imovita naselbina. Iz ogromnega jezera je štrlel iznad valovja edino še cerkveni zvonik. Ljudje so se še pravočasno rešili, ker je odredila oblast izpraznitev vsega ogroženega okraja. Radi dviga Donave je bil izliv Save v popolnem zastoju, tako da je vedno bolj naraščalo jezero krog Beograda. V Beogradu samem se je dvignila voda za 80 cm in so bili preplavljeni vsi nižje ležeči dela mesta. V Srem-

Francoskega duhovnika in 30 let med
Eskimi delujočega misijonarja Arsena
Turquetil je imenoval papež za škofa
vseh pokrajin ob severnem tečaju.

ski Mitrovici je izpodjedlo vodovje nad 500 hiš. Nepregledno škodo je napravila po Bosanski Krajini reka Drina. Najbolj opasen položaj je bil med Slavonskim Šamcem in Županjo. V okolici Slavonskega in Bosanskega broda je bilo preplavljenih 23 vasi. Obupano prebivalstvo je bilo s požrtvovalno pomočjo vojaštva noč in dan na delu in je skušalo zaječiti nadaljnje poplave z zasilnimi nasipi in ojačenjem glavnih nasipov, kolikor niso odrekli že pri prvih navalih poplave. Delo je bilo nepopisno težavno in na tolikih mestih brezuspešno, ker je bilo vse tako razmočeno, da se je sproti udiralo in podiralo.

Vešči vlomilci so vlomili v noči 20. aprila v Zagrebu v nadškofijsko pisarno na Kaptolu in odnesli iz železne blagajne 60.000 Din.

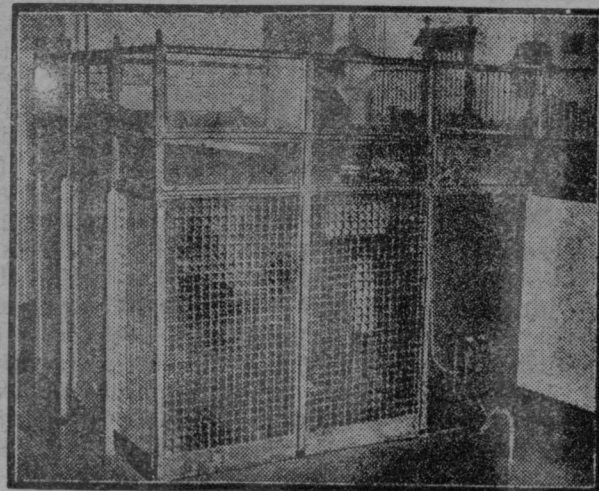
Samomor znanega veleindustrijalca. V Monakovem si je sam končal življenje znani veleindustrijalec dr. Steinbeis, ki je vzdrževal ogromno lesno industrijo na Hrvaškem in po Bosni. Časopisje naglašja, da je ta samomor vzrok poloma podjetij kralja vžigalic Kreugerja.

Posledice poloma kralja vžigalic Šveda Kreugerja. Ponovno smo že poročali, da se je ustrelil v Parizu kralj vžigalic Kreuger. Časopisje sedaj namigava, da so položili v Parizu v krsto in prepeljali na Švedsko le Kreugerjevo pupo, on sam pa lepo živi na svojih posestvih na otoku Sumatra pod Indijo. Po razglasu Kreugerjeve smrti je prišlo do popolnega poloma vseh njegovih

Levo: Lovski grad pri Sinaji, last romunskega kralja, je požar popolnoma uničil.

Desno: Kletke za bančne blagajnike so vpeljali po londonskih bankah. Na ta način so blagajniki zavarovani pred nepričakovanimi napadi velikomestnih lopovov.

Na Španskem so obhajali pred dnevi slovesno obletnico proglačitve republike. Ministrski predsednik nadzira vojaško parado.

podjetij, ker je bil kralj vžigalic eden največjih in najbolj pretkanih goljufov in ponarejevalcev podpisov odličnih državnikov na zadolžnice in vrednostne papirje. Izgube, ki jih je svet utrpel zaradi Kreugerjevega poloma, se cenijo skupno na tri milijarde mark. Od teh odpade približno milijarda na Francijo, 900 milijonov na Zedinjene države, 300 milijonov na Švedsko, ostalo pa na Anglijo, Nizozemsko in Švico. Vsota treh milijard predstavlja samo direktne izgube. Izgube glavnega Kreugerjevega podjetja v Ameriki cenijo na 50 milijonov dolarjev.

Dolgo ostati mladil Kdo ne bi tega hotel? No k temu je treba predvsem dobro delovanje želodca in črevesja ter redno kroženje krvi. Redne pitne kure z dietet. »Planinka-čaj Bahovec« pomorejo k temu.

Poročilo iz Celja: Vsa celjska okolica, od otroka do starega človeka že pozna manufakturno in modno trgovino »Pri sv. Antonu« v Celju, Gosposka ulica 2, znana je trgovina vsakomur, ker so cene poleg dobrega blaga skrajno nizke, izbira velika, posrežba točna in izredno prijazna. Kdor enkrat kupi pri sv. Antonu, ta je našel trgovino za oblačilo, kakor si jo je želel. Priporočam Vam torej, da si te vrstice dobro zapomnite in pazite, kadar pridete v Celje zaradi nakupa oblačilnega blaga, na sliko sv. Antona, katera je izvešena na dirgovino. 453

Ali že veste, da je manufakturni trgovini Valentin Hladin v Celju zraven Marijine cerkve) ravno kar dospela velika množina svežega pomladanskega in poletnega blaga, katerega prodaja po globoko znižanih cenah. V interesu odjemalca je, da si njegovo lepo sortirano zalogo nemudoma ogleda, ter se na lastne oči prepriča, kako si zamore še danes vsakdo kriti svoje potrebe in to z zmernimi sredstvi. Občinstvo se vabi, da te ugodne prilike ne zamudi ter nemudoma obišče to že itak dobro znano trgovino. 538

Napredek in snaga v gospodinjstvu. Naposled je napredek priskočil na pomoč tudi gospodinjstvi ter ji odvzel njeno težko skrb glede vzdrževanja snage v gospodinjstvu, nudeč ji novodobno sredstvo za čiščenje. Poprej so se čistili predmeti z drgnjenjem, in sicer tako, da so se umazana mesta krepko trla, s čimer se je hotelo doseči to, da se delci nesnag odtrgajo od predmeta. Pri tem se je naravno v znatni meri kvaril tudi sam predmet, ki se je čistil, pa je postal sčasoma grd. Čim bolj so bili pošamezni predmeti umazani, tem bolj raskava sredstva so se jemala za čiščenje. Za jedilni pribor se je jemal celo smirkov papir. Zdaj je pa napredek tudi tu pomagal: gospodinjstvi ni treba več drgniti, praskati in strgati — ona jemlje Vim. Vim je dovršeno čistilno sredstvo, katerega delovanje temelji v tem, da

nesnago razkroji, a nikakor ne odtrga. Vim zmehča delce nesnag in krpa, s katero se predmet čisti, odstrani brez truda vso nesnago. Zdaj niso predmeti več opraskani in odrgnjeni, njih površine ostanejo gladke in svetle, oni se ne kvarijo, temveč ostanejo lepi. To olajšanje je treba zahvaliti Vimu.

Podružnica Vzajemne zavarovalnice v Celju nam piše sledeče: Z ozirom, da se zavarovanci še vedno begajo po neresničnih vesteh, češ, da je Vzajemna zavarovalnica v zvezi z različnimi samopomočmi, ponovno izjavljamo: Vzajemna zavarovalnica ni istovetna z Vzajemno samopomočjo in tudi ne z Eksportno zadrugo. Vzajemna zavarovalnica je popolnoma samostojen zavod. Ima svoj posmrtninski oddelk »Kari-tas«, ki je ustanovljen in se vodi strogo na zavarovalno tehnični podlagi. Vzajemna zavarovalnica ima v vsakem večjem kraju svojega poverjenika, ki je pooblaščen sklepati zavarovalne ponudbe in daje vsakemu radevolje pojasnila. Priporočamo, da se na naše poverjenike in potnike obračate z vsem zaupanjem. 576

Letala v službi iskalcev zlata in lovcev.

Pasje sani in čoln sta zgubila v pokrajinah proti severnemu tečaju veljavo. Letala se ne poslužujejo le raziskovalne ekspedicije, ki prodirajo v severne kraje, ampak tudi že iskalci zlata, kovin in petroleja v težko dostopnih krajih Kanade in polutoka Alaski.

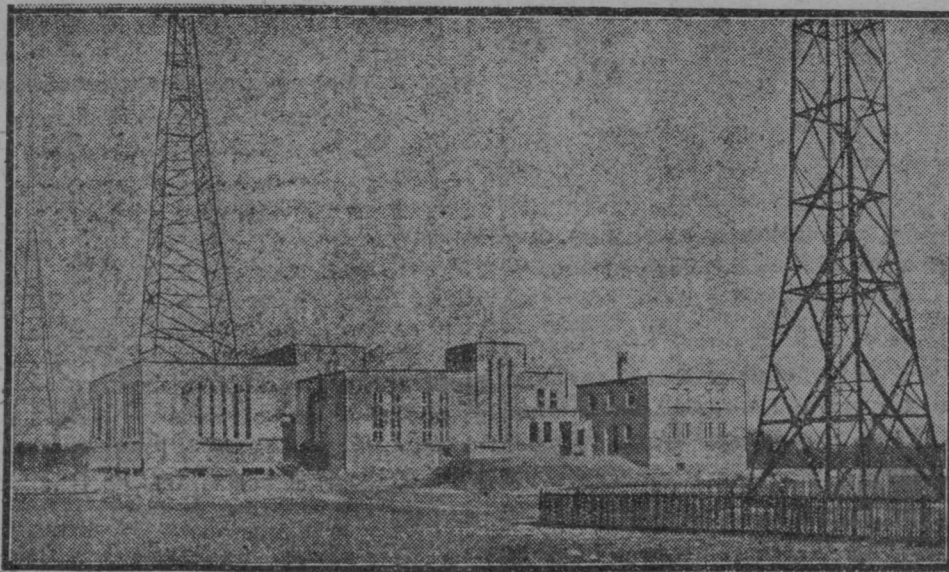
Zlata polja ob Rdečem jezeru.

Najbolj izdatna zlata žila v Kanadi se razprostira po okolici Rdečega jezera, ki je oddaljeno 150 zračnih km od zadnjega človeškega bivališča. Ko so odkrili to zlato polje leta 1926, se je raznesla vest o zlatu z bliskavico med prebivalstvom ogromno razsežne Kanade in po državah Severne Amerike. Na tisoče zlata željnih se je podalo v smeri proti Rdečemu jezeru. Veliko jih je poskusilo dospeti na cilj na smučih, drugi so si nabavili pasje sani. Najhitrejša pasja vprega je rabila 12 dni do Rdečega jezera. Danes preleti aeroplan to razdaljo v eni uri.

Zlata žila ob Hudson zalivu.

Nekaj let po odkritju zlate žile ob Rdeč. jezeru so naleteli nekateri drzni iskalci še na večja in bogatejša zlata polja v bližini trdnjave Churchill ob Hudson zalivu, 1000 km od Rdečega jezera. Zvezo med obema zlatima žilama so vzdržavali s pomočjo pasjih vpreg. Pri najbolj ugodnem vremenu je trajala vožnja cela dva meseca. Kljub nepopisnim potnim težkočam je zrastle v kratkem na novo odkritem zlato vsebujočem polju veliko taborišče. Da bi pa spravili na omenjeni kraj v vsej naglici prehrano za iskalce zlata, dinamit za razstrelbe debelega večnega ledu, orodje in druge potrebščine, je naročila kanadska vlada nekaj letal. Nobeden od teh aeroplanov pa ni prišel na cilj. Vsi so zašli v snežene burje in so morali pristati. Pri prisilnih pristankih so se pokvarili motorji in letala se niso mogla dvigniti v zrak. Odposlali so za ponesrečenimi slovitega pilota Balchena, ki se je udeleževal svojčas voženj znane ameriškega admirala ter raziskovalca severnega ter južnega tečaja Byrda. Balchen je vzel seboj na rešilni polet dva mehanika s potrebnim orodjem. Našli so ponesrečena letala in so jih tudi popravili za nadaljevanje vožnje. Nato se je lotil Balchen poleta v Hudson zaliv. Vožnja se je posrečila in Balchen jo je ponovil brez vsake ne-zgode 15 krat in je preletel v celem 25 tisoč km v najslabših podnebnih prilikah.

Balchenovi poleti so navdušili razne zasebne letalske družbe, ki so začele

Nova in najbolj novodobno opremljena radijo postaja Društva narodov v Ženevi.

z aeroplani raziskovati najbolj severno Kanado glede zlata in drugih kovin. Poleg tega so te družbe začele posojati letala manjšim skupinam iskalcev. Danes kar mrgoli aeroplanov nad onimi ledenomrznimi pokrajinami, ki so veljale do pred kratkem za nedosegljive. Samo dve letalski nesreči sta se dosedaj pripetili. Septembra leta 1930 sta ponesrečila dva aeroplana, katerih panti do danes niso našli.

Letalo v službi lovcev.

Tudi lovci severne Kanade in Alaske so se začeli posluževati tehničnega napredka najnovejše dobe. Poslužujejo se letal, na katera naložijo kožuho, da jo čim prej vržejo na kanadske trge. Zračni prevozniki stroški pri posebno dragocenih kožuhih kakor od srebrne lisice in bobra ne pridejo niti v poštev.

Letalo in »tekoče zlato«.

V Kaliforniji se je moral umakniti iskalec zlata iskalcu petroleja, ki se imenuje danes »tekoče zlato«. Vse večje petrolejske družbe se poslužujejo letal, iz katerih posnemajo letalci pokrajine ter izdelujejo karte, na podlagi katerih se vršijo poznejše vrtanja.

Cepano, žagano in okroglo kolje kakor vsake debelosti rezan les prodaja ali zamenja za izborno vino trdka Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Vinogradniki, držite se! Novi trošarski zakon je v veljavi in sedaj bo skušala vinska trgovina znižati vinske cene, da bo poraba vina tem večja in taksno breme za prodajalce manjše. Vinske cene so bile že dosedaj sramotno nizke in radi tega se ne pustite oni, ki še imeta dobro kapljico v zalogi, ugnati v razji rog in ne popuščajte glede vinskih cen. Cene vinu morajo porasti in ne pasti in za to morajo skrbeti vsi vinogradniki!

Polovična vožnja za obiskovalce II. banovinske vinske razstave, združene z vinskim sejmom, ki bo od 8. do 10. maja 1932 v Ptujju je dovoljena. Polovični popust voznih cen velja od 3. do 14. maja 1932 za vse vlake in razrede jugoslovanskih državnih železnic, izvemši ekspresne. Obiskovalci vinske razstave, sejma in kongresa kupijo na odhodni postaji celo karto do Ptujja, katera jim poleg izkaznice Vinarskega društva, da so obiskali vinsko razstavo s sejmom ali kongres, velja za brezplačno vrnitev. Izkaznice se bodo dobile na vinski razstavi v Ptujju. Karte torej ne oddati! Za prevoz razstavnih predmetov velja popust, predviden v tarifi. Gostilničarje, vinske trgovce in druge zanimance vabimo na čimvečji obisk. Vinarske, kmetijske in sadjarske podružnice in druge organizacije vabimo, da organizirajo svoje člane za skupen obisk naših prireditelj v Ptujju.

Velika IV. razstava perutnine in kuncev v Ljubljani. Kmetijska družba v Ljubljani priredi po svojih odsekih za perutninarstvo in kuncerejo od 4. do 13. junija tega leta v prostorih Vele-

PRI SLABOSTI.

par kapljic Fellerjevega, bolečine pomirjajočega Elsafluida na sladkorju ali v mleku, je še zmeraj pomagalo. To varuje tudi pred krči, kašljem, hripavostjo itd. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elstrg 341, Savska banovina.

sejma v Ljubljani svojo IV. veliko razstavo. Rejci in člani odsekov, ki se želijo razstave udeležiti, se morajo priglasiti čim prej pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Razstava sadjevca se vrši v Laškem dne 8. maja tega leta.

Razlastitev gozdov. V dravski banovini so bila razglašena v večjem obsegu sledeča veleposestva: dr. Attems Ferdinand, Slovenska Bistrica: skupna površina njegovih gozdov je znašala 4799 ha, od česar je razlašeno 3299 ha, tako da ostane 1500 ha; Auersperg Herbert, Turjak: skupna površina gozdov 2541 ha, od tega razlašeno 1041 ha, ostane 1500 ha; Auersperg Karel, Kočevje: gozdna površina 22.858 ha, razlašeno 19.858 ha, ostane 3000 ha; dr. Karel Born, Sv. Katarina: gozdov 3861 ha, razlašeno 861 ha, ostane 3000 ha; Josip Herberstein, Ptuj: gozdna posest 1102 ha, razlašeno 102 ha, ostane 1000 ha; Rudolf Hošček, Planina pri Sevnici: gozdna posest 1580 ha, razlašeno 380 ha, ostane 1200 ha; Kranjska industrijska družba, Jesenice: gozdov 1218 ha, razlašeno 218 ha, ostane 1000 ha; Artur Perger, Mislinje: gozdna posest 2704 ha, razlašeno 1704 ha, ostane 1000 ha; Douglas Thurn, Guštanj: gozdna posest 4136, razlašeno 2636, ostane 1500 ha; Thurna Vincenca dediči, Guštanj: gozdna površina 5207 ha, razlašeno 3707 ha, ostane 1500 ha; Hugona Windischgrätz d. dediči, Konjice: gozdna posest 8619 ha, razlašeno 6119 ha, ostane 2500 ha; Alfred Windischgrätz, Rogatec: površina gozdov 2519 ha, razlašeno 1519 ha, ostane 1000 ha; Alfonz Zabeo, Rogatec: gozdna posest 4258 ha, razlašeno 3258 ha, ostane 1000 ha. Skupno je torej bilo razlaščenih 44.702 ha gozdov. Če odštejemo to površino od skupne površine veleposedniških gozdov 65.402 ha, ostane veleposednikom še 22.700 ha gozdov.

Križevci pri Ljutomeru. V nedeljo, dne 10. aprila so nam naši fantje priredili primerno razvedrilo. V zvezi z zaključkom kmetisko-nadaljevalne šole, ki so jo med letom z izredno požrtvovalnostjo posečali, je bila lepo uspela proslava. Fantje so nam pokazali, kaj zmora idealna mladina. Po govorih, pevskih točkah in deklamacijah gojencev je sledilo predavanje živinozdravnika g. Škofa in nato razdelitev izkazov in daril najmarljivejšim gojencem. Ker je bila proslava vstopnine prosta, je bila udeležba od strani občinstva zadovoljiva.

Sv. Jurij ob južni železnici. Banovinska kmetijska šola je zaključila dne 15. aprila prvi semester. Gojenci so dosegli pravi uspeh: 5 gojencev z odličnim uspehom, 20 s prav dobrim in 7 z dobrim. Odliko so dosegli sledeči gojenci: Anton Cvetek iz Bog. Bistrice, Ignac Kuk iz Konjic, Ivan Klasinc iz Sv. Marjete na Dravskem polju, Martin Stojan od Sv. Primoža in Alfonz Brezočnik od Sv. Lovrenca na Pohorju.

Zadruga dimnikarjev za dravsko banovino v Ljubljani. V vašem listu z dne 23. marca tega leta je izšel članek z naslovom »Ometanje dimnikov«. V tem članku se povdarja, da morejo hišni posestniki in gospodarji sami ometati dimnike in kurilne naprave in da jih nihče ne more siliti, da si vzamejo dimnikarja. Ugotavljamo, da je ta razlaga predpisov

nepravilna. Ni namreč res, da se po zakonu nikogar ne more siliti, da si vzame dimnikarja, temveč ravno nasprotno; po zakonskih predpisih je vsak hišni gospodar in stranka dolžna, pustiti dimnikarju ometanje, ker je on odgovoren za redno ometanje in za požarno varnost. Tozadevne predpise vsebuje Pravilnik o izvrševanju dimnikarske obrti z dne 24. novembra 1926, Ur. l. št. 424/408, ki je bil deloma izpremenjen glasom tozadevne objave v Ur. listu z dne 23. marca 1927, št. 122/34. Ta pravilnik je še danes v veljavi in bo veljal, dokler ne izide nov pravilnik.

Izjava. Okrajni kmetijski referent Wernig v Slovenjgradcu izjavlja, da ni pisec članka, ki je izšel v »Kmetovalcu« 31. marca tega leta pod zaglavjem »Ozdravljenje naših gospodarskih razmer«.

★

O zavarovanju.

(Piše Franjo Žebot, glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru.)

II.

V zadnji številki »Slov. Gospodarja« sem obljubil, da bom napisal članek, kako si lahko vsak gospodar sam izračuna približno sedanjo vrednost poslopij, da bo tako sam ugotovil, ali nima morda stavb previsoko ali prenizko zavarovanih.

Medtem sem dobil celo vrsto vprašanj v tem oziru. Na vsa ta vprašanja naj služi sledeče pojasnilo:

Ako hoče gospodar ugotoviti približno vrednost svojih poslopij, mora iste zmeriti. Dolžino je treba pomnožiti s širino. S tem se dobi takozvana prostorska ploskev. Na primer pritrilna hiša je dolga 16 m, a široka (od kapi do kapi) 10 m. Ako je hiša zidana in se zavaruje samo strešje in zgornjive dele spodnje stavbe, se navadno računa Din 200.— za prostorninski meter. Pri taki hiši bi torej bili vredni zgornjivi deli in strešje Din 32.000.—. Odtegne se od te vsote še takozvana »starostna obraba«. Za vsako leto, kar hiša stoji, se računa približno 0.70% odbitka. Ako je hiša, ki jo prej omenjam, stara 20 let, se odračuna torej 14% vrednosti, to je, v gornjem slučaju Din 4480.—. Ako bi torej taka zidana hiša zgorela, bi se škoda na strešjih in zgornjivih delih cenila na okroglo Din 28.000.—.

Če je hiša zgrajena (spodnja stavba) iz hrastovega lesa, se računa prostorninski meter po Din 500.—, a na starostni obrabi se odtegne 1% za vsako leto. Spodnja stavbo iz mehkega lesa računajo po Din 300.— in na starostni obrabi se tudi računa letno 1%. Pri hlevih, ki so zidani, spodnja stavba prvovrstna in z opeko krita se računa meter po Din 240.—. Starostna obraba 0.70%. Ako pa je gospodarsko poslopje mešane spodnje stavbe ali leseno, bodisi s trdo ali mehko kritbo, se računa za celo stavbeno vrednost po Din 400.— meter in se letno odtegne 1%. Za gospodarsko poslopje, ki je spodnja stavba iz hrastovega lesa in s trdo kritbo, se računa do Din 450.— meter. Mehka spodnja stavba pri gospodarskem poslopiju prvovrstno zgrajena, se računa do 350 Din za meter. Slabše zgrajena pa do Din 280.— za meter. Odračuna se starostna obraba 1%.

Podi, senjaki, spodnja stavba iz lesa (navadno grajeni), se računajo do Din 200.—. Iste stavbe, prvovrstno grajene, pa do največ Din 320.—. Starostna obraba 2%. Svinjaki iz mehkega lesa do 300 Din meter, starostna obraba 1½%. Vrednost kozolcev se računa, dvojni prvovrstni z brano do največ Din 350, navaden 180 Din. Starostna obraba se računa pri kozolcih po 1% na leto.

To so v glavnem navodila za določitev vrednosti posameznih poslopij. Opozorjam pa, da se mora upoštevati tudi popravila in nove dele zgradb, ki se izvršijo tekom let. Radi tega je dobro, da zavarovanec zastopniku zavarovalnice, ki sestavlja novo zavarovanje, vse natančno navede, kako staro je poslopje, kedar se je izvršila kaka večja poprava istega in kaj se je sploh na stavbi v zadnjih letih spremenilo.

Pri cenitvi škod se dostikrat ugotovi, da je ena ali druga stavba **previsoko zavarovana** in se vsled tega ne more priznati oškodovancu polne zavarovane vsote. Zavarovanec je vsled tega nezadovoljen, ker je moral več let plačevati od previsoke vsote zavarovalnino. Posledica je, da se pritožuje, zabavlja in obrekuje, češ, zakaj sem plačeval zavarovalnino od tako visoke vsote. Drugi imajo zopet **prenizko zavarovano** in v slučaju požara tudi ne dobijo cele zavarovane vsote, ker so imeli svoja poslopja **podzavarovana**. Najbolje je, da ima vsak gospodar svoja poslopja primerno zavarovana, kakršna je prav za prav vrednost poslopij.

Pri sklepanju zavarovalnih pogodb je važno, da je gospodar preveden in ne podpiše poprej tiskovine, dokler se ni prepričal, ali je navedena prava vrednost, oziroma pravilno visoka zavarovana vsota.

Pri večjih posestnikih se izplača, da se pri sklepanju zavarovalne pogodbe pokliče kakega strokovnjaka, ki na licu mesta ugotovi sedanjo vrednost posameznih stavb in se v ponudbo tudi zapiše izjava dotičnega strokovnjaka. Glede vrednosti premičnin, osobito gle-

de poljedelskih strojev, vozov in drugih zavarovanih predmetov pa je najbolje, da se natanko zapišejo vsak predmet zase na ponudbo in se tudi pri vsakem postavi sedanja vrednost. Ako se med zavarovalno dobo kaj spremeni, je treba javiti zavarovalnici, da se zabeleži. Le take spremembe, ki se sproti zabeležijo, se potem pri cenitvi požarne škode upoštevajo.

To so v glavnem navodila, ki bi jih moral vsak zavarovanec vedeti in upoštevati. Ako želi kdo še natančnejša navodila glede zavarovanj, sem mu na razpolago.

*

O kuluku.

Banovinski kuluk za proračunsko l. 1932/33 je odpravljen, mesto njega 25% banovinska dokažda na vse neposredne davke. Javni uslužbenci plačujejo naprej obvezno odkupnino. Zaostankarji s plačilom odkupnine za banovinske ceste za leto 1930 in 1931 morajo odkupnino plačati. Kuluk za občinske ceste I. in II. razreda ostane. To je razvidno iz razglasa banske uprave dravske banovine v »Službenem listu« z dne 23. aprila tega leta. Razglas se tako glasi:

»Proračun dravske banovine za leto 1932/33 izkazuje med dohodki tudi 25% nadomestno cestno odklado na račun ljudskega dela, odnosno odkupnine za banovinske ceste. Ta proračun je zakonito potrjen. Ker je označeni dohodek banovine predviden izrecno kot nadomestek za banovinski kuluk, se ljudsko delo (odkupnina za to delo) glede banovinskih cest v proračunskem letu 1932/33 v območju dravske banovine ne bo izvajalo. Javni uslužbenci plačujejo tudi v tej dobi obvezno odkupnino po izjemni določbi § 21. zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o samoupravnih cestah od 30. maja 1930. Oni zavezanci, ki iz kategorikoli razloga niso odslužili pripadajoče cestne obveznosti za leto 1930/31 na banovinskih cestah, morajo odslužiti delo banovinskih cest na občinskih cestah, in sicer na račun banovinske subvencije za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest.

Zavezanci, ki so v zaostanku s plačilom od-

kupnine za banovinske ceste na račun cestne obveznosti za leto 1930 in 1931, so zavezani odkupnino plačati, ker tvori označena odkupnina sestavni del dohodkov banovinskega proračuna za leto 1931/32. Vendar se davčne uprave pooblašajo, da opuste prisilno izterjavo označene davščine, ako bi zavezanci zaradi siromaštva ne mogli plačati odkupnine.

Ljudsko delo in odkupnina za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest I. in II. reda, se izvaja v vseh onih občinah, ki ne morejo označenih del opraviti z dohodki občinskega proračuna ali z najetim posojilom. Državna nadzorna oblast je po § 68. zakona o nedržavnih cestah v zvezi s členom 28. pravilnika o ljudskem delu dolžna, da odredi prisilno popravo občinskih cest, kjer je ogrožen, oviran ali onemogočen promet, in sicer z ljudskim delom po določenih navedenega pravilnika. Iz gornjega razloga morajo imeti vse občine, ki ne razpolagajo s potrebnimi denarnimi sredstvi za označen namen, stalno v evidenci obdobrene sezname zavezancev za ljudsko delo in odkupnino.

*

Cene in sejska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 23. aprila so pripeljali špeharji 65 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11 do 12 Din, špeh pa po 10 do 12 Din. Kmetje so pripeljali 28 voz sena po 65 do 95 Din, 12 voz otave po 65 do 80 Din, 4 slame po 65 do 75 Din, 20 voz krompirja po 1.50 do 2 Din, 19 vreč čebule po 5.90 do 6 Din (česen 10 do 14). Zelje po 3 do 4 Din, pšenica po 1.75, rž 1.75, ječmen 1.50 do 1.75, oves 1.25 do 1.50, koruza 1.50, proso 1.50, fižol 1.75 do 2.50 Din. Kokoš 25 do 35, piščanci 30 do 75, raca 20 do 30, gos 35 do 60, puran 50 do 85, kozliček 35 do 80, jagnje 90 do 120 Din. Celi orehi 4.50 do 5 Din, luščeni 16 do 18 Din. Na trgu je bilo 775 komadov sadnih drevesc in 450 trt. Hren 10 do 12 Din, karfijola 6 do 12 Din, ohrovt 3 do 4 Din, kislo zelje 3 do 4 Din, kisla repa 2 Din, radič 10 Din, jabolka 4 do 7 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 32 Din, jajca 0.60 do 0.70 Din, med 14 do 20 Din, suhe slive 8 do 12 Din.

Levinja jih je postrašila.

Vroče trenutke je doživela gospoda, ki se zabava v prijetnem mestu Cannes na Francoskem. Nekega večera so plemeniti in bogati gospodje bili zbrani v nekem odličnem hotelu pri obedu, ki so mu dali ime »obed v džungli«. Da bi zabavali goste, so postavili v jedilno dvorano tudi kletke z različnimi zverinami, da bi bilo tako bolj podobno džungli. Med obedom pa je velika levinja zlomila mrežo na kletki in skočila med goste. Lahko si je predstavljati zmedo, ki je temu sledila. Vseh 700 gostov je navalilo na izhode. V strahoviti gneči je več žensk

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

18

(Dalje.)

Vse po trgu se je začelo skrbno zaklepati pred posetom pošastne krave, le Pištelakova krčma je ostala odprta. Ema je stregla prvemu okužencu Andreju, obiskovala, tolažila, pomagala in spremljala na zadnji poti tudi druge, le njo samo je očuvalo nebo nedotaknjeno, močno po duši in telesu.

Kako daleč je že bila segla kuga izven trga, ni znal nikdo. Izventrskih faranov niso smeli pokopavati na pokopališču krog cerkve. Grajska oblast je zapovedala, naj zagrebejo vsacega tam, kjer je umrl. Ko bo prestala kužna smrt, bodo že pozneje blagoslovljeni od duhovnika grobovi po: njivah, travnikih in gozdovih, da se ne bodo odpočivala trupla v neblagoslovljeni zemlji.

Ljudje izven trga se niso zmenili toliko za kužno morijo. Radi brezbriznosti in malomarno-

sti se je bila razpasla z bliskavičo do Št. Petra, Planine in današnjega Št. Jurja ob južni železnici. Že decembra l. 1578. je rogovilila črno pegasta krava po Planini. Ohranjeno je do danes sporočilo planinskega oskrbnika Štefana Siebenaicherja, v katerem opisuje celjskemu oskrbniku Janezu plemenitemu Helfenbergu, kako strašno da razsaja črna smrt po planinskem trgu ter po sosednih vaseh. Junija je bila zanešena nalezljivka v gorenjske kraje iz Hrvaške in že decembra je bila na višku na Planini. Iz tega zgodovinsko potrjenega dejstva je razvidno, koliko človeških žrtev je padlo leta 1578. pod koso črne kuge to stran in onstran Sotle in to ne le po nižavah, da, zdesetkovano je bilo prebivalstvo tudi po vrhah.

— — —

Usodepolno okuženi so bili spodnji kraji l. 1578. in vendar ni prodrila ta strašna vest niti do Koroške. Avgusta omenjenega leta je prejel pilštajnski oskrbnik od pravega lastnika večinoma vseh gradov v pražupnji Pilštajn od krškega škofa po jezdecu obvestilo: Cerkevni dostojanstvenik je že med potjo. Ogleadal si bo osebno po-

Mariborski svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 22. aprila 1932 je bilo pripeljanih 178 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 50 do 70 Din; 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din; 3 do 4 mesece stari 150 do 200 Din; 5 do 7 mesecev stari 300 do 350 Din; 8 do 10 mesecev stari 400 do 450 Din, eno leto stari 600 do 750 Din. 1 kg žive teže so prodajali po 5 do 6 Din; 1 kg mrtve teže pa po 7 do 8.25 Din. Prodanih je bilo 108 komadov.

ŠESTDESETLETNICA DR. KOROŠČA.

Dvanajstega maja bo naš voditelj dr. Anton Korošec obhajal svojo šestdesetletnico. Dr. Korošec je vse svoje življenje in vse svoje izredne zmožnosti posvetil delu za dobrobit in napredek slovenskega ljudstva. Neminljive so njegove zasluge na prosvetnem, združnogo-gospodarskem in zlasti na političnem polju. Vsa naša politična zgodovina zadnjih desetletij je neločljivo zvezana z njegovim imenom. Zato je dolžnost vseh zavednih Slovencev, da se ob tej priliki oddolžimo svojemu voditelju ter se spomnimo njega, ki mu gre zahvala za velik del našega napredka, blagostanja in politične moči. Vabimo svoje prijatelje po vsej Sloveniji, da takoj ustanove odbore za proslavo Koroščeve 60 letnice, ki naj se vrši povsodi v mesecu maju. Naj bo ta proslava izraz hvalečnosti, vdanosti in zvestobe, ki jo čuti slovensko ljudstvo do svojega voditelja dr. Antona Korošča!

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo, dne 1. maja popoldne po večernicah se vrši običajen mesečni sestanek fantovskega krožka, na katerega se vabijo vsi pošteni šentpeterski fantje. Ob tej priliki se bomo tudi poslovili od tovarišev, ki nastopijo vojaško službo. — V Nebovi je umrla ena izmed najstarejših šentpeterčank 81 letna vdova prevžitkarica Želez-

nik Barbara. Naj v miru počiva! — Precej novih knjig si je zopet nabavilo prosvetno društvo »Skala«. Kdor ima čas in veselje do lepe knjige, naj se poslužuje društvene knjižice.

Sv. Ana v Slov. goricah. Dne 17. tega meseca nas je neka notranja slutnja vlekla k Negovi! In zakaj? Zato, ker so uprizarjali tamošnji fantje fantovskega odseka velezanimivo ljudsko igro »Pri kapelici«. Igra nam je segala v srce, da me veže dolžnost, izreči javno čestitko. Fantje in dekleta, izvrstno ste se odrezali! Kljub slabi in dolgi poti nam ni bilo žal, da smo prišli k negovski mladini, le tako naprej! V programu imamo tudi mi fantje pri Sv. Ani isto igro. Zato smo pohiteli najprej gledat v Negovo. Ker se nam je igra zdela primerna, polna šaljivih in tudi resnih prizorov, upamo, da jo bomo v najkrajšem času tudi mi uprizorili. Na to prireditev že sedaj vabimo ves domačine, staro in mlado ter naše ožje sosesde, da nas posetite ter napolnite našo dvorano do zadnjega kotička.

Polzela. Menda nobena prireditev — če iz-
vzamemo Pasijon — ni vzbudila širom Savinjske doline toliko zanimanja kot predstoječa prireditev »Veronike Deseniške«, drama v petih dejanjih, katere uprizori dramatični odsek katoliškega prosvetnega društva na Polzeli v nedeljo, dne 8. maja v prosvetnem domu. Prosimo, da si občinstvo po možnosti preskrbi vstopnice že v predprodaji, si zagotovi sigurne in dobre prostore ter reši gneče pri blagajni. Vstopnice se dobijo osebno v gostilni Cizej, pisмено pa pri katoliškem prosvetnem društvu Polzela.

Gornjigrad. Nikdo v gornjegrajskem okraju naj ne prezre nadvse krasne igre »Ben Hur«, katero vprizori v kaplanijski dvorani Katoliško prosvetno društvo v Gornjemgradu pod vodstvom nadvse požrtvovalnega in pa delavnega g. Ranta. Ben Hur je ena izmed tistih iger, pri kateri se pokaže vsa nekdanja rimska oholost in prevzetnost, odeti v škrlat in zlatino. Videl boš tudi ponosne Grke in podjarmljeno, toda prekanjeno judovsko ljudstvo. Igra se godi za časa, ko je prebival na zemlji naš Zveličar, katerega slavnostni spreved bo viden tudi na odru. V igri nastopi preko 30 igralcev, vsi v živobarvnih oblekah iz takratnih časov, katere si je društvo samo v ta

namen nabavilo. Predstavljala se bo igra trikrat, in sicer dne 30. aprila ob 8. uri zvečer, dne 1. maja ob 3. uri popoldne in na Vnebohod ob 3. uri popoldne. Igra ima devet slik in bo trajala nad tri ure. Vstopnina bo običajna. Vabite se vsi od blizu in daleč, da prav gotovo pridete pogledat to krasno igro, ker kaj takega se dosedaj še v tem okraju ni igralo. V obilnem številu na svidenje v Gornjemgradu!

Vojnik. V starih listih zgodovine, čudne zgodbe se bero, kako vse stvari na svetu vedno se spreminjajo. Tam, kjer nekdanj celjski grad — zlobe dom, krivec nešteti, v blesku, zlatu je sijal, tam so danes razvaline, ki nam nemo govore kako svetna slava mine. — Spodaj pa vas Teharje — dom junakov, plemičev, ki so bili boj s krivico, za poštenje in pravico. Njih ni strl časa zob, rja ne zakladov snela — vendar lepša in vesela jim je sreča zažarela. — To so glavne misli igre, ki se bo igrala pri nas v nedeljo, dne 8. maja in potem še ponovila na binkoštni pondeljek. In to menda že vsak ve, da »Mlinarjev Janez« je igri ime. Vojničani in Celjani, Teharčani, Šmarčani in še drugi tam okrog, k igri vsi ste vabljeni!

Vojnik. Katoliško izobraževalno društva v Vojniku priredi v nedeljo, dne 1. maja materski dan s pestrnim sporedom. Vabljeni zlasti naše matere!

Sromlje. V nedeljo, dne 10. aprila je uprizorilo naše izobraževalno društvo Finžgarjevo igro »Razvalina življenja«. Igralci so v splošno zadovoljnost rešili svoje vloge. Mnogo zaslug si je stekel g. Anton Černologar, trgovec in podobar v Sromljah, ki je že mnogo napravil brezplačno v prid društvu. V zadnjem času je naslikal nove kulise, ki so res kras našega, sicer preprostejšega odra. Zato mu na tem mestu izrekamo najlepšo zahvalo.

Vse pride enkrat na dan.

Zadnje dni so zaprli v Berlinu Jakoba Hellmann, ki je umoril pred 11 leti svojega tovariša v kamnolomu. Hellmann je spremenil svoje pravo ime in se je kretal povsem varno po Berlinu. Popolnoma slučajno je izsledil policijski uradnik pri snaženju svoje pisalne mize tiralico iz leta 1921, katere foto-

sest in proučil razmere najemnikov in podložnikov. Po tem sporočilu je bil oskrbnik v največji negotovosti: Ali naj opozori duhovnega kneza na nevarnosti, ki mu prete po teh krajih, ali ga naj pusti v posete? Po dolgem oklevanju za in proti se je zatekel k Emi in jej potožil dvome. Za svet vprašana se je postavila odločno na stališče, da je ravno sedaj prilika in potreba, da obišče škof kraje, katere ogrožata obup ter smrt! Njena je obveljala. Visokemu gospodu ni bil poslan nobeden sel, ki bi bil posvaril njega in spremstvo pred smrtjo, ako bi se upal preko praga, katerega je prestopila črnoprogasta krava — kuga!

Do Celja še ni bila prodrla kuga, radi tega ni krškemu škofu nikdo namignil, da tvega življenje, ako se poda na pot v dolino smrti ob Bistrici in Sotli. Iz Celja je krenil visoki dostojanstvenik do Št. Jurja po cesti, od tamkaj po kolovoznih potih na konjih preko Prevorja in mimo Zagorja na Pilštajn. Začudeno je gledal škof in spremljevalci, kako so zrl ljudje le od daleč na spreved. Niti eden se ni približal, da bi bil izkazal dolžno čast vladiki in poprosil blagoslova. Celo v Lesični je

bil sprejem bolj klavern. Škofu se je mudilo v zanj pripravljene sobane na gradu Hartenštajn. Bil je zbit ter zmučen od dolge vožnje in ježe, res potreben mirnega odpočitka. Izrazil je tudi željo, da bi prebil rad nekaj dni brez sprejemov. Itak se misli pomuditi dalje časa v njemu popolnoma tujih krajih, prilike bo dovolj za poslušanje gosposkih in ljudskih prošenj.

Vrhovni gospodar gradov ter ogromne posesti v pražupnji Pilštajn je prebil prvo noč v zanj lepo pripravljenem Hartenštajnu pohvalno. Zjutraj se je divil razgledu po Bistriški dolinici do Kozjega. Blaženi mir so prekinjali le težki udarci vodnih kladiv v Lesični. Če bi pa ne bilo nabijanja po nakovalih, bi bilo preveč tihotno. Presveto daritev je opravil v grajski kapeli. Po zajtrku je posetil župno cerkev in grad Pilštajn, odkoder je še mikavnejši pogled na njegovo od vseh strani od hribov zaščiteno kraljestvo. Popoldne se je razgovarjal z oskrbnikom in zvedel marsikaj, kar bi rabilo nujno popravka, odprave ter nove nabave.

Drugo jutro ni bilo na spregled njegovega

omedlelo in na kose je bilo razcefranih več dragocenih oblek. Vendar pa so levinjo spravili nazaj, predno je naredila kaj škode.

Stoletnica prve železnice v bivši Avstriji.

Dne 1. avgusta 1932 bo preteklo ravno 100 let, odkar je bil predan del zgrajene prve avstrijske železnice prometu. Prva avstrijska železnica je spajala vodni zvezi: Donava — Moldava. Prvotno je bila dolga 129, s poznejšim podaljškom Linz — Gmunden 200 kilometrov, eno ter ozkotirna (1106 mm). Ni bila samo to prva železnica po ozemlju tedanje nemške zveze, ampak tudi prva večja. Francozi so predali

grafija se je ujemala z zločincem, katerega so vtaknili pod ključ čisto radi druge hudobije. Razkrinkani Hellmann je priznal po dolgem oklevanju tudi 11 let stari umor.

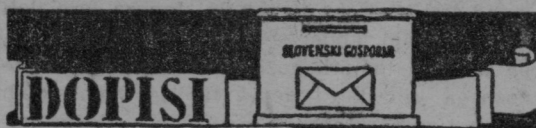
Neki Haüer v Šleziji je umoril l. 1919 krošnjarja in je pobegnil. Zaprli so morilčevega delavskega tovariša in bi bil skoraj obsojen. V omenjenem letu je bilo izseljevanje iz Šlezije v Južno Ameriko na dnevnem redu in nekaj povsem lahkega. Posebno rudarji so se tedaj močno izseljevali. Nek izseljenec rudar, ki je delal nekoč s H. v jami, je našel morilca pri kopanju solitra v južnoameriški državi Čile v največji stiski. Nikdo pa tedaj ni znal, da je H. zločinec. Med na novo naseljenim rudarjem in H. je pognalo v kratkem odkrito prijateljstvo, ki se je posebno poglobilo, ko je pričelo med salpeterskim delavstvom, ki je obstojalo po pretežni večini iz Indijancev, mezdnó gibanje, pri katerem so tudi sodelovali delavci iz Evrope. Prišlo je do pobune med delavstvom, vojaštvo je prihitelo ter streljalo. Med težko ranjenimi je bil tudi H. Ko je bil v zadnjih izdihljajih, je priznal prijatelju zločin. On je bil krošnjarjev morilec, katerega so še pa vedno iskali v domovini. Pred poklicano pričo je bil še sestavljen zapisnik in H. je umrl. Prepis zapisnika je bil poslan v Nemčijo in je razvozljal zagonežno zadevo smrti krošnjarja.

Lovski pomočnik Kauff je ustrelil leta 1904 v Holsteinu logarja Drevelsen. Lepega jutro so našli gozdarja ustreljenega v lovišču. Splošno mnenje je bilo, da je postal smrtna žrtev divjih lovcev. Ker so res nekateri divji lovci grozili logarju, so jih več zaprli. Ves sum se je pa slednjič oklenil enega, ki ni mogel dokazati, da bi ne bil ob času umora v lovišču. Čeravno je govoril proti njemu le sum in dasi je zatrjeval popolno nedolžnost, je bil obsojen na 10 let ječe. Lovskega pomočnika Kauffa ni nikdo osumil. Prosil je kmalu nato za prestavo in nikdo ni več slišal o njem.

Leta 1914 je padel na ruskem bojišču

narednik Kauff. Med papirji, katere so našli pri padlem, je bilo tudi priznanje, da je on ustrelil logarja iz zasede, ker je upal, da bo po umoru lahko poročil logarjevo ženo. Po krvavem dejanju pa ga žena ustreljenega ni marala.

Svetovna vojna je pojasnila marsikateri zločin, ki bi bil sicer ostal za zmiraj zavrt v temo. Aprila leta 1918, po bitki pri Cambrai, je priznal Bavarec Berner v zadnjih izdihljajih sanitetnemu vojaku, da je umoril nekaj mesecev pred izbruhom svetovne vojne očeta, ker mu je ta branil ženitev z neko žensko. Medvojne zmede so otežkočale policijska poizvedovanja in ni padla niti senca suma na sina umorjenega.

Pobrezje pri Mariboru — Partinje. Smrtna kosa. Po dolgi in mučni bolezni je umrl na Pobrezju dne 15. aprila bivši obče znani, veseli in priljubljeni posestnik iz Partinje Janez Rues. K zadnjemu počitku ga je spremljalo precejšnje število njegovih partinjskih sosedov in znancev. Na sedmini pa so pogrebci nabrali v njegov blag spomin za enega njegovih birmancev, ki se sedaj pripravlja za novomašnika, 131 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala, blagopokojnemu pa večni mir!

Trobnje. Turobno so peli zvonovi, ko je kruta smrt pretrgala nit življenja mladeniču Konradu Dolev, komaj v 26 letu starosti. Kdor ga je poznal in videl pred enim letom, ga je moral občudovati. Bil je postavno velikan, močan in zdrav. Kot godbenik je bil vedno vesel. Zato je njegova smrt tem bolj globoko iznenadila celo župnijo in globoko pretresla domačo hišo, ko je izgubila ljubljene sina. Njegova mati je stavila vanj vse svoje upanje, tolažbo in veselje. A Konrada ni več med nami, šel je v večnost, o kateri govori pesnik tako tolažilno, da »lepše solnce njemu sije, lepša zarja rumeni«. — Nekaj dni pozneje je zatisnil svoje trudne oči Peter Ošlovnik, star 83 let. Bil je najstarejši mož v župniji. Po poklicu zidar in godbenik. Kot muzikant je razveseljeval ljudi

na nešteti gostijah. Kot zidar je pomagal leta 1898 rajnemu škofu Napotniku, ki je posvečeval župno cerkev, zazidati grobek za svetinje ali ostanke mučencev na glavnem oltarju. Tudi njegovega pogreba se je udeležilo mnogo ljudi od blizu in daleč. — Za nova cerkvena ključarja pri župni cerkvi sta postavljena posestnika Jakob Uršnik, po domače Kučej in Valentin Brajnik, po domače Brezovnik. V stalni pokoj je stopil tukašnji g. nadučitelj Martin Kranjčič. Bil je vzor učitelja.

Ruše. Nič novega pod solncem, pravi pregovor. Toda zdi se mi, da to vedno ne drži. Saj ni skoraj dneva, da nam ne bi prinesel kaj posebnega. In tako je te dni imel odbor za pomožno akcijo v Rušah svojo sejo, kjer so odborniki ugotovili, da so začeli delovati 11. januarja, a zaključili 31. marca 1932. V tem času je odbor podpiral od 54 do 91 družin s 156 do 254 člani. Razdelil je 6073 kg krompirja, 326 kg fižola, 428 kg slanine, 140 kg kruha, 1320 kg krušne moke, 1471 kg koruznega zdroba in 113 in pol kg mesa. Skupni dohodki so znašali 22.236.50 Din, izdatki pa 18.793.25 Din. Preostanek se naloži za bodočnost. Vsem, ki so pripomogli, da je akcija tako dobro uspela, izreka odbor tem potom najlepšo zahvalo. — Končno vendar dobimo, kakor se sliši, avtobusno zvezo z Mariborom. In sicer bo vozil od 1. maja dalje g. Pohlin vsak dan dvakrat iz Ruš v Maribor in dvakrat obratno. Odhod iz Ruš bo ob 8. in 14. uri, povratek pa ob 11. in 17. uri. Voznina bo 8 Din za osebo na eno stran. — Umrli so zadnji čas: I. Velca, 14 dni star otrok. Anton Kramer, star 20 let, se je ponesrečil v tovarni za dušik. Ubil ga je električni tok napetosti 500 voltov. Vzor mladeniča, ki je z vsem zaslužkom in vso ljubeznijo skrbel za mater vdovo in še manjše sestrice, so spremile vse Ruše na poslednji poti. Tudi pevski zbor mu je zapel in tovarniška (delavska) godba mu je zaigrala v slovo. Dalje je umrl Verbošt Miha, star 78 let. Naj v miru počivajo, preostalim naše sožalje! — Katoliško prosvetno društvo pripravlja za 5. maj materin dan s pestrnim sporedom. Že danes društvo opozarja na ta dan vse ruške mamice. Začetek prireditve bo zvečer ob 8. uri.

Ribnica na Pohorju. Tako veličastnega pogreba še pač nismo imeli, kakor se je tu gorl vršil v sredo 20. aprila. Vsaj trikrat premala

prvo železno cesto promet na razdaljo 18 km (Saint-Etienne — Andrézieux) leta 1827. Prva avstrijska železnica je bila tudi daljša nego vse dotodanje angleške. Njen zgraditelj Franc Anton vitez Gerstner je hotel vpeljati na železnici parni pogon in v tem slučaju, kar se je zgodilo precej pozneje, bi bila imela Avstrija prvo železnico na parni stroj.

Otroci — izumitelji?

Prve parne lokomotive niso tekle same od sebe, temveč so morali odpirati, oziroma zapirati na njihovih cilindrih dve pipi, čim je bat dosegel do zgornjega ali spodnjega konca. To delo so zaradi njegove prepro-

osebnega strežaja. Nekako preplašeno mu je zatrjevala služinčad, da lovi najbrž s kovači postrvi in je zanesla ribiče pot kam dalje proti Kozjem. Škof ni bil zadrezasto strog, prezrl je netočnost v službi. Opoldne mu ni nobena jed prav teknila. Mizni strežaj se je opravičeval, da je pripravila kosilo oskrbnikova žena, njegov kuhar se ne počuti zdravega radi spremembe zraka. Škofovega kočijaža in konjarje so morali zamenjati domačini. Vse je bolehalo, skoro nikogar od seboj pripeljanih služabnikov ni bilo na spregled.

Cerkvenega kneza so začele oplazovati zle slutnje. Kaj, če je zablodil v tej grabi med tolovajske upornike? Najprej so stegnili roko po njemu zvestih spremljevalcih in kmalu bo zginil tudi sam. Bogznaj kedaj in če sploh bo prodrla vest na Koroško, da je zmanjkalo v teh zakotnih krajih krškega škofa? Najbrž je že jetnik in mu je odločenih le še nekaj dni življenja? Da mu priprosti narod ni naklonjen, se je prepričal na lastne oči, ko je zavil s ceste na kolovoz. Ako mu je ljudstvo sovražno, kaj šele njegovi grajski voditelji!

Prestrašil se je prevzvišeni teh razgrebanj.

Planil je po koncu in se odpravil k duhovnemu tovarišu — k g. župniku. Ko je videl domači dušni pastir škofov strah, čul sumničenja na upor ter tolovajstvo, mu je pokazal iz župnišča na sveže grobove, ki so se vrstili krog cerkve eden poleg drugega. Ker ga pa visoki dostojanstvenik še vedno ni razumel, je izustil strašno besedo: »Kuga!« Škof je izbulil oči, sapo mu je zaprlo, mraz ga je spreletel po celem telesu, sedel je v naslonjač. Namah mu je postalo jasno, da je zašel v gnezdo nečloveškega, ampak kužnega tolovajstva! Kdo bi ga naj bil pozdravljal in se mu klanjal, ko pa je bilo vsacega strah, če ne bo njegov spreved v znamenju še hujšega okuženja in smrti... Njegov sluga, kuhar, mizni strežaj, kočijaž in konjarji, kje drugje so, če ne v objemu kuge ali že celo smrti? Vzdihoval je bolešno, sklenil roke, molil, se pokrižal in odšel brzih korakov v svoj stan. Poklicani oskrbnik je priznal, da je zalezla in oplazila kuga škofovo spremstvo. Razložil mu je vse, kar je že prestal od te grozne morilke Pilštajn, okolica in sploh cela Bistriška, Sotelska dolina ter hrvaško Zagorje. Nazaj bi bilo zanj že

je bila naša cerkev za množice hvaležnih župljanov in ljubih sosedov od blizu in daleč in prekratka je bila pot od Sv. Jerneja pa tje do Sv. Lenarta, da bi se bili mogli lepo zvrstiti vsi ti pogrebci. Turobno so prepevali zvonovi vseh cerkev od nedelje naprej ter milo-žalostno še posebe ta dan raznašali tje gori v planine in doli v nižine pretresljivo vest, da spremljamo k zadnjemu počitku svojega ljubečega duhovnega očeta in otroško ljubljenega dušnega pastirja, nepozabnega prijatelja, brata, strica in milega dobrotnika revežev in sirot ter nesebičnega, požrtvovalnega javnega delavca za narodov dušni in telesni blagor. Neizprosna smrt nam je po kratki mučni boleznj pobrala našega po svoji vnemi za čast božjo in zveličanje duš, po svoji nedosegljivi gostoljubnosti in vedno veseli prijaznosti in neumorni postrežljivosti daleč po škofiji znane in blagrovečnega g. duh. svetnika župnika Andreja Fišer. Uničeno je naše upanje na njegovo zlato sv. mašo čez dve leti in na njegovo osemdesetletnico leto pozneje, predvsem pa so prekrizani naši lepi načrti za veličastno proslavo njegovega tridesetletnega blagoslovljenega tukajšnjega župnikovanja — dne 12. avgusta letošnjega leta. Prazno je mesto njegovega zvestega članstva v načelstvu naše hranilnice in posojilnice; zevajoča vrzel je nastala v našem prosvetnem društvu, kjer je vselej rad predaval, poučeval in mladino bodril; težko bodo pogrešali njegove nasvete naši občinski odbori in njegovo spretno vodstvo naša različna društva ter cerkvene bratovščine in družbe; predvsem pa žalujejo za njim različni siromaki in tolažbe potrebni in ga hranijo v najhvaležnejšem spominu vse naše hiše, v katere je vkljub svoji zlomljeni nogi toliko rad in ob vsakem vremenu prihajal, da naše bolnike sprevidi in s sv. popotnico pripravi na zadnjo pot. — Ni se čuditi po vsem tem, da je bila tako ganljivo lepa njegova zadnja pot. Že ob njegovi bolniški postelji smo občudovali ljubezen in hvaležnost njegovih faranov, ki so ga v množicah obiskovali in si tudi z lepimi žrtvami prizadevali za njegovo ozdravljenje, njegov mrtvaški oder pa so naravnost pokrili z lepimi cvetkami in dragocenimi vencji, in naši ognjegaseci so si šli v čast in sveto dolžnost, da zamorejo stražiti pri njegovih telesnih ostankih. Krasno petje

pred župniščem, v cerkvi in na pokopališču nas je globoko pretresalo, vsi pa smo se iz dna srca pridruževali molitvam veličastnega zbora 25 duhovnikov: »Bog mu daj večni mir.« Obilne solze, ki smo jih pretakali pri ganljivem cerkvenem nagovoru mons. Vreže, profes. iz Maribora, in ob odprtem grobu, ko se je v imenu sorodnikov in domačih zahvaljeval vsem udeležencem vuzeniški g. dekan K. Hütner ter je bivši župan in predsednik okr. cestn. odbora g. L. Držečnik v dobro premišljenih prisrčnih besedah omenjal blagopokojnika neprecenljive zasluge za dušno zveličanje in telesni dobrobit njegovi skrbi izročenih vernikov, bile so viden izraz silnega žalovanja otroško vdanega in trajno hvaležnega našega pohorskega naroda. Ko smo zapuščali božjo njivo, zazdelo se mi je, da slišim milo ihtenje iznad Velike Kope in od Sv. Janeza tam doli nad Breznem, koder se razširja naša župnija, pa tudi od temnih gozdov in od vsakega ponesnega kmetkega doma ter od vseh naših prenovljenih cerkev in iz turobnih glasov naših novih zvonov — vedno ponavljano molitev: »Našemu rajnemu g. župniku Andreju daj ljubi Bog večni mir ter obilno plačilo za vse nam skazane dobrote!«

Puščava. »Slovenski Gospodar« nam prinaša teden za tednom razne novice, pa malo dobrih. Mi Pohorci smo sicer trdnega značaja in ne tožimo radi, pa ko bi videli, da bi nam jadikovanje pripomoglo do boljših časov, pa bi še tudi mi malo potožili. Kakor čitamo, je po celem svetu hudo. Ravno tako tudi pri nas. Ponujamo svoje blago (les) raznim kupcem iz Hrvatske. Nekateri bi nam še plačali tako za silo, pa kaj, ko samo oblubijo, les dobijo, potem pa kmet klavirno gleda za denarjem. Nazadnje izve, da dotični sploh ničesar nima in kupčija je gotova. Komu naj dandanes še zaupamo? Živino imamo lepo, kar je včasih pomenilo tudi lep denar. Danes pa, če je res lepa, jo gleda lahko gospodar sam in se je raduje s praznim žepom. Nočem dalje naštevati, kaj in kje nas še kaj boli, ker že to itak celi svet ve. Pomagali si bomo, kakor bomo vedeli in znali, v Boga zaupali in čakali. Eno bo gotovo pomagalo. — V nedeljo, dne 17. aprila smo pa pustili za nekaj časa težave doma in smo jo ubrali na igro. Naše pevsko društvo nam je priredilo pod vodstvom g. or-

ganista kar dve jako lepi igri, in sicer »Brez zajtrka« in »Pri kapelici«. Bilo je smeja na cente. Pri drugi pa bi se kljub »Jurčkovim« šalam začeli skoro jokati. Pa takoj nas je »Klepetulja Jera« spravila spet v dobro voljo. Vsi igralci so izborno rešili svoje vloge. Vsa čast njim!

Šmarino pri Slovenjgradcu. Vsa naša lepa dolina in vsi prebivalci našega gorovja so bili na nogah in mogočno je odmevalo od Velike Urške gore in tje do Turjaka dne 19. julija 1928. leta, da Šmartin obhaja prelepo in izredno redko slovesnost hiserne sv. maše svojega dolgoletnega nadžupnika, dekana in častnega kanonika g. Janeza K. Lenarta. Vsa prijazna vas je bila zasajena z visokimi mlaji in prepletena z vencji in šopki cvetlic ter napolnjena z nešteti množicami hvaležnega ljudstva. Zadnji petek pa je šla od ust do ust prežalostna vest, da je sivolasi starček mesec dni pred dokončano devetdesetletnico svojega plodonosnega življenja na večno zatisnil svoje trudne oči. In zapeli so zvonovi nadžupniške cerkve in vseh sedmerih podružnic, da je nehalo biti njegovo dobro srce, in se niso dali vmiriti, dokler nismo v nedeljo po pozni službi božji na domače pokopališče v velikanskem sprevožu pospremili in v hladnem grobu zakrili telesne ostanke zaslužnega moža in skrbnega dušnega pastirja, ki je v 32 letih tukajšnjega delovanja krasno prenovil vse naše cerkve in jih deloma tudi oskrbel z novim zvonjenjem. Šele z našim 90. letom je lani o Veliki noči odložil težko breme nadžupnika in se podal v dayno zasluženi pokoj, ki ga pa je hotel med nami zavživati. Saj ga je toplo ogrevala otroška ljubezen in vdanost hvaležnih faranov, ki so mu v kaplaniji pripravili prav čedno stanovanje ter ga radi obiskovali in ljubeznivo preskrbovali. Da smo ga sedaj v trumah hodili škropiti in za njegov dušni mir moliti in da smo ga na zadnji poti spremlili vsi, kar nas je le moglo od doma, se pač razume ob sebi. Iz srca hvaležni smo blagega rajnega in obenem našemu staremu prijatelju msgru. Vreže, prof. iz Maribora, da nas je še enkrat v ginljivi besedi spominjal njegovega skrbnega in trudapolnega dela, ki ga je razvijal blagopokojni v Škalah, v Šmarju pri Jelšah, Kapelah in pri Sv. Petru pod Sv. gorami kot kaplan ter kot župnik na Tinju vrh

najbrž prepozno, naprej bi pomenilo še sigurnejšo smrt, treba je bilo ostati na mestu in čakati na smrt ali na milost prizanesljivosti iz nebes. Na škofovo vprašanje: Kaj naj ukrene, da ne pomrjejo vsi? je odgovoril oskrbnik: »Pokopljimo mrliča, izženimo iz trga že okužene, nikdo ne sme ven in ne notri, dokler se ne zaustavi morija. Prehrane je dovolj za nekaj mesecev. Edina rešitev pred kugo je beg pred okuženjem.«

Prezvisehi je posluhnil oskrbnikov nasvet. Takoj je bila sestavljena in od škofa podpisana najstrožja prepoved prekoračenja trške meje. Vsakemu tozadevnemu prestopku je bila zažugana smrtna kazen! Škofovo prepoved je razbobnal ter razglasil grajski berič po celem trgu.

Že koj prihodnji dnevi so dokazali, da sta imela škof in oskrbnik prav. V trgu ni bilo nobene novega slučaja okuženja, okolica naj le skrbi sama zase! Vladika se je počutil veliko bolj pomirjenega; a le noči je prebil v najrahljšem polspanju. Če je pustil okna spalnice zaprta, ga je nekaj dušilo, ako jih je odprl, ga je pregnjala in obletavala bojazen okuženja. Najlažje še je pri-

čakal jutranji svit, če je vstal popolnoči, odprl okno, sedel na stol in gledal preko skal v mučno in vedno enakomerno med skalovjem šumljajočo Bistrico. Žuborenje valčkov v nočni tišini mu je kapljaljo liki balzam tolažbo v srce in mu šepetal: Počakaj, potrpi, tudi kuga se bo preselila od tod.

Neko popolnoč je bilo skakljanje Bistrice tako privlačno, da se je dvignil iz naslonjača, se naslonil skozi okno in prisluškoval napol glasno mu oznanjajoči tolažbi gorskega potoka. Prestavil je pogled od vodnih valčkov na strme skale in pod gradom je zagledal nekaj, česar se je prestrašil, kakor bi bil srečal samega bogasvaruj — črno kugo! Zasadil je oči v nočno prikazen — brez dvoma — bila je istina, kar se je odigravalo preko skal. Med gradoma Hartenštajn in Pilštajn nad Bistrico je bil pozidan trg. Na sredini med obema utrdabama so stale človeške postave zgoraj in krepko držale vrv. Od spodaj gor sta plezala po konopcu dva neznanca. Ko sta bila na vrhu pečin, je izginila cela družba v trgu.

stosti opravljali večinom otroci. — Mali Humphry Potter se je pri njem grozovito dolgočasil, kar ni nič čudnega, in je premišljeval, kako bi se mu izognil. Opazil je, da je dvoranmi vzvod nad strojem vedno v določenem položaju, ko bi moral odpirati in zapirati ventilne pipe. Mala glava jo je takoj uganila: Zvezala je vrv z enim koncem na ventilno ročko, z drugim koncem na določeno mesto vzvoda — ventili so se sami odpirali in zapirali. Izumil je bil veliko stvar, ki je nam ne poroča nobena zgodovina. Bržkone ja sam = delo izgubil.

(Dalje sledi.)

Pohorja in v Poljčanah ob Boču ter kot nadžupnik pri nas. Pristrčno zahvalo pa smo dolžni tudi gospodu stolnemu kanoniku Časlu ki je za njegov dušni mir in bogato plačilo v nebesih opravil pogrebno sv. mašo in v spremstvu 14 duhovnikov vodil pogreb. Globoka zahvala pa gre tudi domači duhovščini, ki je vse tako lepo oskrbela, vsem zastopnikom različnih uradov, gasilnim in drugim društvom, dobro izvežbanemu pevskemu zboru, ki je s svojimi žalostinkami tolmačil naše žalovanje, ter vsem darovalcem vencev in šopkov. Možu, ki nam je svoje moči žrtvoval, pa tudi za ljubi slovenski narod veliko prestal, ohranimo hvaležni spomin in molimo za njim: »Blagor mu, ki se spočije, v črni zemlji v Bogu spi!«

Sv. Trojica v Slov. goricah. Vsem preč. župnim uradom Slovenskih goric se vljudno naznanja, da se bo letos pri Sv. Trojici »Florijanovo« praznovalo v sredo pred Vnebohodom Gospodovim, to je dne 4. maja. Prečastiti gg. župniki naj blagovolijo prošnjo procesijo v sredo prirediti k Sv. Trojici, mesto doma.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Kakor vsako leto, ako je lepo vreme, tako bo tudi letos na Florijanovo pri naši romarski cerkvi veliko romarjev, največ iz sosednih župnij. Značilno je zlasti to, da pridejo š procesijami tudi pevske zbori ter pri tej priliki na cerkvenem koru pokažejo, kaj premorejo. Lansko leto stvar ni povsem zadovoljno izpadla. V našem listu ste nam lani 13. maja očitali, kaj je vse manjkalo pri tem ali drugem zboru. Na vašo kritiko so se vsi zbori za letos zboljšali. Pridite nas poslušat, pa boste videli red, in slišali, kako napredujemo v lepem cerkvenem petju.

Središče ob Dravi. Mnogo se zgodi novega v Središču, a redko se najde kdo, ki bi to spravil v svet. Toda pred kratkim sta se izvršila dva dogodka, ki pač zaslužita, da zve za nju tudi širša javnost. Prva posebnost je bila nova maša č. g. p. Jožefa Šavora, a druga tretja prosvetna akademija. Niso redke nove maše v Središču, saj je bila zadnja komaj pred dvema letoma, a sedanja je zanimiva zato, ker se je vršila v času, ko v Prlekiji ni navada obhajati nove maše. Pa tudi sedaj je bila polna središka cerkev vernikov, ko je vstopil v njo v slovesnem sprevedu g. novomašnik. Prav primerno in navdušeno mu je govoril za ta slavnostni dan domači g. kaplan Andrej Stakne. In po končani cerkveni slavnosti se je razvila intimna proslava nove maše na novomašnikovem domu. Še čast naš človek duhovnika, ga spoštuje in mu zaupa, to je pokazala tudi primicija č. g. p. Jožefa. Ti pa, dragi novomašnik, hodi v svojem težkem poklicu po stopinjah Dobrega pastirja, na katerega god si v Središču prvič stopil k Njegovemu oltarju, bodi vsem vse in iz vseh težav boš izšel zmagovalec! — Bil je pač čas, ko se je na prosvetnem polju začelo Središče komaj probujati. Središka prosveta je falanga, ob kateri se razbija orožje nasprotnikov. To je zlasti pokazala prosv. akademija pret. nedeljo. Spored akademije je bil srečno izbran, da je občinstvo vžgal. Saj pa so Makabejski bratje odločno razvili svoj program takoj v začetku. Kot kladivo je padala vsaka njihova beseda v srca navzočih in jih osvojila. Sledil je igrokaz »Demon«, ki prav dobro dokazuje propad človeške družbe po alkoholu. Gdč. Lončaričeva nam je s svojim ponazorovanjem pričarala Sočo pred naše oči. Zdelo se nam je namreč, da slišimo, kako Soča skaklja z gorskih višin v dolino. Govornik g. Štamberger je menda res govoril iz srca vseh, ko je navajal zgodovino bojov in temnih oblakov, ki so se vedno zbirali in se še zbirajo nad katoliškim domom v Središču in je vzkliknil, da se prebivalci

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove grenčice« neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar čisto učinkuje izvanredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje »Franz Josefove vode« ugotovili z lastnimi preiskavami. »Franz Josefova voda« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. 10

Krekove dvorane oblakov in bojov niso nikdar ustrašili in se jih tudi ne bodo. Pevska točka, ki je sledila, pa radi odra, ki je zgoraj odprt, ni prišla do pravega izraza, čeprav je bila z razumevanjem nastudirana. Sledile so športne točke fantovskega in dekliškega krožka, spremljane od svetinjske godbe. Vse točke so bile do potankosti dobro priučene in izvedene, a izmed vseh je najbolj ugaljalo rajanje. Pa je tudi vzeto iz življenja naroda. K tretji prosvetni akademiji pač zasluži središka prosveta vse priznanje. In upamo, da jo bo to samo podžigalo k novemu delu in napredku.

Sv. Barbara v Halezah. Poroča se, da so kopaci pri Sv. Barbari v Halezah z motikami namlatili Josipa Šmigoca. Res je, da so istega namlatili Leskovčani v Velikem Okiču. Nedavno je ustrelil v Stojncih, župnija Sv. Marko niže Ptuja, Josip Kristovič Štefana Kranjca. Isti je 6. februarja 1921 zvečer ob 8. uri oropal v naši župniji Jakoba Kelca, za kar so ga porotniki v Mariboru dne 20. septembra 1921 obsodili na osem let ječe.

Sv. Barbara v Slov. goricah. Bogu vsemogočnemu se je dopadlo poseči v močno vrsto pravičnih in pobožnih žen ter je poklical k sebi gospo Minko Kranjčeco, soprogo šol. upravitelja v pokoju. Rojena je bila 14. marca 1868 kot hčerka dr. Jos. Vošnjaka, primarija v Ljubljani. Ko je bil ta gospod predsednik »Pisateljskega društva«, je odbor prirejal razne izlete, posebno na grobove naših slavnih kulturnih delavcev. Tako je bila blaga g. Minka tudi na grobu dr. F. Prešerna in Sim. Jenka v Kranju kot deklamovalka za narodno probudo, na primer v Velenju za časa župnikovanja dr. Ivo Lipolda. Navzoča je bila tudi pri slavnosti 70 letnice župnika Davorina Trstenjaka v Starem trgu pri Slovenjgradcu, ko mu je odbor »Pisateljskega društva« podaril srebrn pokal. Bila je tudi pevka pri Glosbeni Matici v Ljubljani ter nastopala na njenih prireditvah. Kakor je bila vzgledna Slovenka, tako je bila tudi vzorna mati peterih že preskrbljenih otrok, ki jim je vcepila narodnoverski duh. Sin Bogdan je zaostal v ruskem jetništvu, odkoder se je zglašil šele leta 1922. Jako veliko veselje je imela in veliko spretnost je razvijala pri pletenju in vezenju, tako da je napravila z lahkoto izpit za učiteljico ročnih del in je kot taka z lepim uspehom poučevala učenke in tudi odrasle nad 30 let. Prirejala je tudi razstave ročnih del, leta 1906 se je udeležila celo razstave ročnih del s primerno pošiljativjo celo v Ljubljani. Kakor je bila vsestransko delavna in skrbna, tako je bila tudi globokoverna; vsako jutro je bila pri sveti maši, dokler je stanovala v šoli ter molila za svoje drage. Napram revežem je bila radodarna ter je posebno rada podpirala dijake. V leposlovju je bila vrlo poučena in ni je bilo slovenske knjige, katere bi ne bila ona čitala. Kot deklica je obilno knjižnico svojega očeta vso prečitala in mnogo verzov in pesmi je znala na pamet. V jeseni, ko so došle Mohorjeve in druge knjige, je ona prva vse prečitala, tako veselje je imela z lepimi knjigami. V visokih časih je bila pri njej gostoljubnost, ki jo je podpirala prirojena ljubeznivost. Naj bo blagi rajni Večni obilni plačnik

za vsa njena plemenita dela! Naj v miru počiva v domači zemlji!

Ivanjševci — Sv. Peter pri Radgoni. V ponedeljek, dne 18. aprila smo tukaj pokopali blagega moža v starosti 34 let, vzornega očeta Alojza Šiško, kmeta iz Ivanjševca. Že tretje leto ga je mučila jetika, ki jo je prenašal z veliko potrpežljivostjo. Najboljša zdravniška veda mu ni mogla vrniti zdravja, ki si ga je tako srčno želel. Številne množice so oblegale mrtvaški oder. Veliko ljudstva ga je spremlilo na poslednji poti. Iz nagrobnega govora g. župnika smo izvedeli, kako je rajni posvetil Bogu svoje življenje. Dober krščanski oče zapušča ženo, sina in hčerko. Pogreb je pričal, kako je bil rajni priljubljen. Naj počiva v miru! Ostalim pa naše sožalje!

Veržej. V nedeljo, dne 1. maja obhajajo Salezijanci slovesno praznik Marije, Matere dobrega sveta, patrone Marijanišča. Obenem pa god blaženega Janeza Bosca, ustanovitelja salezijanske družbe. Že na predvečer slovesne večernice, nato ob prvem mraku rimska procesija z lučicami. Drugi dan začetek svetih maš ob 5. uri zjutraj. Ob pol 10. uri dopoldne pridiga in slovesna sveta maša zunaj na prostem, pri lurski kapelici. Popoldne ob dveh slovesne večernice. Častilci Marijini, pridite počastiti Kraljico majniško prvi dan njenega meseca. Ona vas bo zato obilno blagoslovila.

Šmarje pri Jelšah. Zadnji teden smo se lotili še znotranje olepšave našega katoliškega doma, kateremu smo že v prejšnjih mesecih temeljito preuredili in za mnogo let utrdili društveni oder. Naš prijatelj g. slikar Vipotnik iz Zalca nam poslikava kulise in celo notranjost in tako upamo, da se bomo prav kmalu v lepo prenovljeni dvorani pokazali z dostojno proslavo šestdesetletnice našega voditelja dr. Korosca. — Ker se je naša župnija v tako izredno lepem številu posebno letos poprijela »Slov. Gospodar«, smo se pač že bali, da se bo zaradi tega skrcilo število Mohorjanov. Toda glej njihovo vnemo in požrtvovalnost; še pet jih je več kakor lani, in sicer 175 zavsem. Čast jim zato; Pa še nekaj. Fond ali zbirka za novi šmarski veliki zvon vključ strahni denarni stisk raste in kaže ljubezen naših rojakov — doma in v tujini do lepega zvonjenja in do vzpodbudnih cerkvenih slovesnosti. Kakor smo solze žalosti prelivali, ko so nam prejšnji veliki zvon na vojsko odgnali, tako bomo s solzami veselja novega pozdravljali in škropili. Sam Bog nam daj, ga kmalu dočakati! — Drugo povelikonočno nedeljo so nam gojehke našega gospodinj-skega tečaja pripravile lepo uspešno »čajančko«. — Gospa Streharjeva je v svojem 79. letu nevarno zbolela, pa prosimo Boga, da nam dobro sosedinjo še dolgo ohrani. — Ob začetku toliko priljubljenih šmarnc iskreno želimo, da se naš belo blesteči oltar s pomočjo vrlih družbenic Marijinne družbe in dobrih tržank zopet pokaže v cvetličnem sijaju in da izvežbano petje jutro za jutrom proslavlja nebeško kraljico ter vabi ljudi k toliko priljubljeni pobožnosti, ki se že od leta 1882 naprej ravno pri nas ginljivo lepo obhaja. Naš šestdesetletni naročnik »Slov. gospodarja« sosed Fr. Jug v Zadržah še ni nobene zamudil in jo tedaj letos ob petdesetletnici obhaja kot zlat jubilent. Da bi le imel veliko posnemalcev!

Sv. Križ pri Rogaški Slatini. Umor invalida-
trafikanta. Trafikant g. Jurij Gajšek je imel malo trafiko v Rogaški Slatini. Stanoval je v najeti hiši kake četrte ure hoda iz Rogaške

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Slatine v Temniku. V soboto zvečer, dne 16. aprila po zaprtju trafike je šel k počitku na svoj dom. V gozdu za Hermolovo vilo kakih pet minut hoda od glavne ceste ga je nekdo napadel in grozovito zverinsko obdelal z nožem. Prizadel mu je devet ran, izmed katerih bi že vsaka zadostovala za smrt. Ker moža ni bilo pravočasno domov, so ga šli domači iskat. Našli so na svoje grozno presenečenje na cesti njegov površnik in klobuk. Takoj jim je šinilo v glavo, da se je nekaj zgodilo. V bližini v gostem gozdu so našli Gajška mrtvega. Na umorjenem so bila znamenja, da se je boril z napadalcem, kateremu je pa le podlegel. Umor je bil izvršen radi pohlepa po denarju. Napadalec mu je vzel denar in dva ključa od trafike. O tem groznem dejanju je bilo takoj obveščeno orožništvo, ki pridno zasleduje storilca. Daj Bog, da ga kmalu izsledijo in izroči v roke pravice. Truplo umorjenega so naslednje jutro spravili v mrtvašnico k Sv. Trojici. Pokojni je star okrog 50 let. Rodom je iz Žetal pri Rogatcu. Zapušča mlado vdovo s petimi nepreskrbljenimi otroci.

Kostrivnica pri Rogaški Slatini. Zvonili so zvončki po travnikih, njim so se pridružili zvonovi iz cerkvenih lin ter so zaplakali za vzornim župljanom. Umrl je namreč v Čašayasi Mihael Ogrizek. Osemndnevna pljučnica je krepkega moža položila na mrtvaški oder. Umrl je mož vere in tudi verskega življenja, ki se ni sramoval v javnosti moliti sv. rožnivenec. Bil je blag mož svoji ženi, skrbni oče do svojih otrok, miroljuben napram sosedom, kar so pričale solze sosedov, prijateljev in znancev, ki so prihajali kropiti blagopokojnega. Mirno si v Gospodu zaspal, zato upamo, da ti je Bog bogat plačnik v nebesih!

Spitališ pri Konjicah. Dne 25. aprila se je poročila vrla mladenka Malika Zidanšek z vrhlim fantom Lojzetom Klinc iz Žič. Poročal je nevestin bratranec g. kaplan Jakob Zidanšek iz Rajhenburga. Obilo sreče in božjega blagoslova novoporočencema! — Razrešeni so bili občinski odborniki gg. župan Zidanšek Karl, Zidanšek Anton, Turk Franc st. in Turk Franc ml. Dva odbornika še pričakujeta razrešitve.

Ljubecna pri Celju. Pred kratkim se je vršil v tukajšnji osnovni šoli lep zaključek gospodinskega tečaja, katerega je posečalo minulo zimo lepo število kmetijskih in delavskih deklet. Dekleta so pri končnem izpraševanju pokazala, da so se res veliko naučila. Tudi so ob koncu zapele par pesmi in deklamirale nekaj lepo prednašanih pesmi. Torej našim ženinom v bodoče ne bo več treba iskati gospodinjo po drugih župnijah, bo doma dosti dobrih. Samo ko danes ne vpraša nobeden več kakšna je, temveč več koliko ima. Se je pač svet obrnil na naših opekarnah, kakor tudi na »rinkofnu«, že začnejo z delom. V naši vasi so, kakor moramo z nekakim obžalovanjem ugotoviti, poleg dveh trgovin kar štiri gostilne, kjer se gasi žeja ter prazniijo že itak raztrgani žepi tistih, ki danes težko služijo.

Vojnik. Že zadnjič smo poročali o krizi, ki nas vsak dan bolj tlači. Tudi pri nas v Vojniku je že precej brezposelnih. G. Westen v Celju je odpustil zadnji čas spet 60 delavcev. Z ostalimi pa dela po tri dni na teden. Odpuščenji so oženjeni moški, žene pa so obdržane na delu. Tako morajo ženske preživljati svoje može. Spričo današnje brezposelnosti se nam zdi, da ne veljajo več Gregorčičeve besede: Za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bi bili... Zal, da tudi naša delavska društva ne najdejo pri vseh ljudeh in ustanovah tistega razumevanja, kot bi bilo potrebno! Ali ni mera za vse enaka?

Gornji Dolž, Sv. Florijan. Zadnji petek smo lukaj pokopali znanega krojača Valentina Sla-

tinšek. Rajni je bil dober krojač, prejšnje čase je obiskoval vse bližnje in nekatere daljne kraje, kjer se je vršil sejm. Bil je povsod znan kot poštenjak in dober delavec, zato je bil njegov »štant« vedno oblegan od kupcev. Bil je dolgoleten naročnik »Slov. Gospodarja«. Svoje posestvo, katero je pred leti pustil hčeri, je lepo arondiral in zasadil s sadnim drevjem. Krasi ga tudi lepa kapelica Srca Jezusovega. Ko je oddal posestvo, ni mu bilo več obstanka brez dela, ustanovil je drugo ter si ga lepo uredil na hribčku blizu Sv. Florijana, kjer sedaj počiva. Ni mu bilo odločeno, da bi dolgo užival, ker ga je poklical Vsemogočni k sebi na plačilo. Rajni Slatinšek je bil zares vzoren in skrben gospodar, dober krojač, ter je bil pri stroju in šivanki do zadnjega zdihljaja. Ker je bil tudi veren mož in rad hodil v cerkev, upamo, da mu bo Bog milostljiv ter da mu je že dal zaslužen plačilo. Mi vsi pa, ki smo ga poznali, mu želimo, da počiva v miru!

Sv. Rupert nad Laškim. Sedaj je vendar enkrat odkurila starka zima s svojim snegom in ledom in mrazom in boleznimi in trpljenjem brez konca in kraja. Res, naguban je bil njen obraz, same skrbi in nadloge je trosila povsod; pa še ostro koso je nosila po snegu in kosila, ker trave ni bilo, ljudi kar po vrsti: v treh mesecih je pokosila 20 ljudi, večinoma starih, nadušljivih, a tudi otrokom ni prizanesla. V Kanjucih je 11. aprila po dolgem hiranju in trpljenju zatisnila svoje trudne oči vrla mati in gospodinja vdova Marija Levšek, po domače Trankovska. Bila je v svojem življenju prava tiha mučenica, a močna krščanska žena in mati, ki je v duhu trpečega Zveličarja prenašala svoje dolgoletne težave. Dobra mati, počivaj v miru! — Nesreča nikoli ne počiva: v Gori je 13. aprila ponoči ob 1. uri zgorela lesena hišica prevžitkarice Marije Kocman, po domače Podkladovske. Šele pred kratkem je kupila hišico s pripadajočo zemljo in hotela tu ob strani bolehnih hčerke v miru preživeti svoje stare dni; a nenadoma, ne ve se kako, je prišla nesreča; ogenj je uničil hišo do temelja, zgorelo je vse: živež, obleka, orodje, dve kozi, kokoši in vse. Ženski sta si rešili le golo življenje. Najbolj bridko pa je: hiša ni bila nič zavarovana. To je gorje! Ko bi vendar vsak še tako majhen posestnik bil toliko previden, da bi se zavaroval vsaj za malo vsoto! Kadar pride nesreča, je zdihovanje zastoj in prepozno!

Vprašanja in odgovori.

J. H. v Č. Neki stavbenik mi je ostal dolžan. Odvetnik ga je opominjal. Ni odgovoril. Kako pridem do denarja? — Treba je tožiti. Stroške bo plačal on, če sploh kaj ima. Gmošne razmere nam niso znane.

Ž. H. v L. Kako mi nakaže sin denar iz Francije? — Sin naj v kaki francoski banki vplača denar na vaš naslov pri Zadržno-gospodarski banki, ki vam bo nato denar poslala. Iz Francije pošlje tudi lahko denarno pismo, to je posebno pismo, kjer je na naslovni strani ves zapisano.

L. Fr. v M. Kupil sem posestvo z vsem inventarjem. Sedaj ga prodajalec ne da. — Občlana neke ceste po mojem noče prevzeti kot občinske. — Bučno olje smrdi po plesnivem, kako to popravim? — Prodajalca morate tožiti na izpolnitev pogodbe. — Občine ne morete prisiliti, da cesto prevzame. — Glede bučnega olja je sedaj prepozno. Drugič ne dajte plesnivih solnic v mlin!

Č. M. v Zg. S. Ali Zadržna samopomoč še deluje? — Deluje v redu.

A. F. v Ž. Kako je s Kmetijsko eksportno zadrugo? — Nam ni znano. Oglasite se pri Zadržni oblačilnici v Melju (Maribor).

A. S. v P. Vse sem plačal, ali srečke ne dobim. — Morate pač tožiti pisarno. Glede agrarne zemlje se vam ni več bati. Je že zakon.

S. F. v D. Ali moram vso pridobnino za nazaj plačati? — Pridobnina se plačuje nazaj. In za leto 1931, torej letos, se plača isto vsoto kot lani. Ker ste začeli leta 1930 šele decembra, vložite prošnjo na davčno blast, da se vam primerno zmanjša.

J. K. v G. Kaj bo z denarjem? — Dinar ima zlato podlago, dokler se vlada tega kritja drži, dinar na mednarodnem trgu ne bo padel. Doma pa je celo zrastel v svoji vrednosti, ker se za malo denarja veliko dobi.

M. D. v S. Ali naj od matere prevzamem ali kupim posestvo? — Kot edini otrok prevzemite, ker ste pristojbin prosti pri vašem malem posestvu. Notar vam to napravi.

J. P. v D. Ali ima notar dolžnost skrbeti za desetek? — Ako je denar sprejel, da, sicer ne.

R. F. v Sv. B. Ali se da sodnijsko koga izseliti? — Stanovanja niso zaščiteni. Če viničar ni v vaši službi, se seveda mora izseliti. Opravite prijateljski. Če boste tožili, vam bo sodnija ustregla.

F. M. v V. N. Zakaj učitelji učijo otroke izgovorjave na učin, govorin itd.? — Slovenski slovničarji so tega mnenja. To ni narečje, ampak je splošno po vseh šolah vpeljano.

Dohodki in brige našega kmetja.

Spomladansko delo se je začelo, april sicer nagaja, toda čas hiti in priganja; na njivah je vse veselo, nekaj zrnja je že v zemlji, za krompir in drugo se zemlje pripravljajo. Toda kaj pa letos z vinogradi? Tu pa ni tistega življenja, ki je vladalo prejšnja leta, ni tistega petja in vriskanja in vendar je bilo lansko leto vino najboljšje skozi dolga desetletja; saj je sploh le tuintam kaj ljudi v goricah, kaj je neki vzrok? Kaj? Strašna kriza. Kmet nima denarja, njegova živina nima cene, gre ponujat svoje vino trgovcu, pa ne dobi niti Din 1.50; če je že vino v jeseni prodal, še ni dobil denarja zanj, a če ga je dobil, je denar že davno porabil za najnujnejše potrebe, če ima denar v denarnem zavodu, ga ne dobi zlahka ven, ker nihče ne vloga, niti obresti ne plačuje. Pa se še znajdejo med našim, sicer dobrim ljudstvom nekateri, ki prepričujejo viničarje, da naj pod Din 10. — na dan ne gredo delat. V tem oziru naj ne bo odveč nekaj stvarnih opazk. Ako je viničar priden, prav tako njegova žena in otroci, so pač zaposleni na leto malo več kot 51 dni. V naši župniji vem, da opravijo viničarji delo najprej pri svojem gospodarju; ko je to delo opravljeno, ne drže križem rok, ampak si najdejo delo pri kmetu, zjutraj in zvečer pa imajo tudi na svojih prideljenih jim njivah dovolj opravka. V času, ko se povsod radi cenejših življenjskih potrebščin znižujejo plače uslužbencem, je težko misliti in zahtevati, naj se viničarjem plače

zvišajo. Pri nas v okolici Ljutomera zasluži vinogradni delavec dnevno Din 7.— do Din 10.—, ne pa Din 2.—. Ko razpravljamo o tem, ne smemo pustiti v nemar izredno težke razmere, v katerih danes živi kmet, ko ga tarejo skrbi, brige in razne dajatve. Neglede na višino in množino teh davkov, moramo pomisliti na visoke cene modre galice in žvepla ter kolja za gorice, na naravnost smešno nizko ceno vina ter nato še vračunamo obdelavo, pa si bomo kmalu na jasnem, koliko dohodkov ima vinogradnik; dandanes mu ne ostane niti toliko, da bi imel za najnujnejše potrebe. V tej stiski so sklenili nekateri vinogradniki, da gorice sploh ne bodo kopali, ker jim donšajo namesto koristi samo škodo. Mislim, da se bo ta sklep poznal tudi pri viničarjevih dohodkih. Po vseh krajih groze »redukcije«, tudi pri nas ne bodo izostale, čeprav v omiljeni obliki. Vendar upajmo na boljše čase!

★

Sv. Lovrenc na Pohorju. Dne 24. aprila je zatnil v Gospodu oči daleč na okrog znani veleposestnik naše župnije g. Pavel Skerbinjek v starosti 66 let. Rajni je bil pravi krščanski gospodar, ki je razumel s pridnostjo, umnostjo, naprednostjo in darežljivostjo razširiti svoj dom, da je danes eden največjih, najmodernejših in tudi v težavni gospodarski krizi eden najbolj podprtih na lepem in zelenem Pohorju. Z blagopokojnim je legla v grob pristna pohorska korenina, ki je poznala v življenju le delo, napredek, dober nasvet za druge in gostoljubnost, ki ni imela zlepa primera. Rajnemu Pavlu ostani ohranjen časten in hvaležen spomin, njegovi preblagi soprogi in hčerki ediniki naše najiskrenejše sožalje!

Naročnikom!

Nekateri vprašujejo, kako to, da nimajo več na naslovih napisano, do kdaj je plačano. Vsem pojasnjujemo danes, da tega sedaj ne moremo več pisati, ker smo preuredili tiskanje naslovov tako, da imamo en naslov shranjen za deset let. Zato tudi prosimo, da sedaj brez nujne potrebe ne izpreminjate več naslovov! Vsaka izprememba naslova nas precej stane.

One, ki so naročili list samo četrtletno, vljudno prosimo, da vsaj delno naročnino poravnajo! Položnice smo jim že zadnjič priložili. Ako je nimajo, jo na pošti dobijo. Slov. gospodar stane: letno 32, polletno 16, četrtletno 9 Din.

★

Kašelj in motnje pri dihanju

postanejo lahko predhodniki pljučnih bolezni, ako se zanemarjajo. Prehlajenja se često pojavljajo v zvezi s kašljem in drugimi pojavi, kot so hripavost, bolečine v vratu, težkoče pri dihanju, bolečine v prsih, v plečih in ramenih. Pri slabotnih osebah in otrocih morejo imeti taki pojavi zelo težke posledice, ako se pravočasno ne ustavi poslabšanje. Zato stori dobro, kdor se zavaruje z uporabo pravega Zagorskega soka »Elsa« lekarnarja Fellerja posebno v spremenljivih pomladnih in jesenskih dneh, ki so tako nevarni za pljuča in dihalne organe. Oslabljeni osebe in otroci bi ga morali jemati vsak dan, ker je poleg prijetnega okusa še tako redilen, da koristno vpliva na telesno moč in odpornost 2 steklenici Din 50.—, 4 steklenice Din 92.— že z zavojnino in poštnino pri lekarnarju Evgen V. Fellerju, Stubica Donja, Elzatrž 134 (Savska banov.). Obenem se priporoča uporaba Elsa-fluida.

580

Odobreno Minist. soc. pol. in nar. zdravja
Sp. br. 509 od 24. III. 1932.

ZAHVALA.

Po smrti moje matere gospe Amalijske
Pirš sem sprejela od
LJUDSKE SAMOPOMOČI V MARIBORU
tako izplačano pripadajočo podporo, za katero se tem potom najlepše zahvaljujem ter priporočam to podporno društvo vsakomur najboljše.
Maloharna pr. Oplotnici, 11. 4. 1932.
585 Amalijska Pirš, hči.

Čebelni med

kupi Alois Guttman, Bratislava, Č. S. R.,
Republikplatz 28. 582

ZAHVALA.

Za takoj izplačano podporo po smrti
moje matere gospe Marije Veberič iz
rekam podpornemu društvu
LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU
najlepše zahvalo in priporočam to prekoristno društvo vsakomur v pristop.
Ivanjci, dne 20. aprila 1932.
584 Alojz Veberič.

Vabilo. Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laškem se vrši dne 9. maja 1932 ob 9. uri predpoldan v uradnih prostorih v kaplaniji po sledečem redu: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1931. 3. Volitev načelstva. 4. Slučajnosti. V slučaju nesklepčnosti prvega občnega zbora vrši se eno uro pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drugi občni zbor, kateri sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov. Načelstvo. 578

Pridnega viničarja z več delavskimi močmi, vajen volov, sprejme Krainc, Zavrč. 596

MALA OZNANILA.

Vabilo k XXIII. rednemu občnemu zboru Hranilnice in Posojilnice v Petrovčah, r. z. z. n. z., ki se vrši dne 8. maja 1932 ob 9. uri dopoldne v zadržni pisarni. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Poročilo nadzorstva. 4. Odobrenje računskega zaključka za leto 1931. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje drugi občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih zadržnikov. 579

Kure, ameriški beli leghorn, prvovrstne no-silje, radi preselitve po ceni prodam. Naslov na upravo lista. 589

Birma se bliža. Če hočete kupiti manufakturno blago in gotove obleke po znižani ceni, Vam priporočamo trgovino **Franjo Klanjšek**, Maribor, Glavni trg (zraven apoteke sv. Areh). 587

Kmetije, gostilne ali hiše, mestne in deželske prodaja Posredovalnica, Maribor, Sodna ulica 30. 587

Sadno drevje, jabolka in hruške, divjake, vse prvovrstno se dobi v Mariboru, Vetrinjska ulica 22, dvorišče, I. Golob. 586

Iščem zanesljivega apararja za dobo dveh mesecev. Nastop takoj. Ponudbe na Lapornik Franc, Loke št. 10, Sv. Lenart dan Laškem. 593

Sprejme se učenec v trgovino z mešanim blagom s prosto hrano in stanovanjem pri Franc Medik, Velika Nedelja. 592

Sprejem deklo na manjšo kmetijo, plačilo po dogovoru. Oglasiti se je pri Janezu Stern, posestniku v Morju. 594

Hranilnica Dravske banovine Maribor Podružnica: Celje

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Za našo deco.

Razne pravljice.

(Konec.)

»Kje je ubogo strašilo? Kje je moje strašilo?« je klicala Lepa otožno. »Samo njemu hočem biti žena.«

»Strašilo sem jaz«, je rekel mladenič. »Neka hudobna vila me je začarala in določila, da ostanim strašilo toliko časa, dokler se ne najde deklica, katera se sama odloči za to, da bi mi postala žena.«

Lepa je bila s tem zelo zadovoljna. Dala mu je roko in skupno sta šla v hišo.

Kako je bila presenečena, ko je tam našla očeta in sestre. Privedla jih je ona vila, katera je zaščitila tudi Lepo.

»Lepa!« je rekla vila, »Ti si bila dobra, pa te je Bog nagradil. Vidve pa« — obrnila se je do sester — »sta bili vedno hudobni. Zato vaju bom izpremenila v dva kamena kipa in stali bosta na vhodu v Lepin grad toliko časa, dokler vama kameno srce ne postane dobro in plemenito.«

Nato je vila obrnila svoj prstan in naenkrat so bili vsi prestavljeni v kraljevičev grad. Tam

so živeli dolgo in srečno. Ker je to bilo že pred davnim časom, zato od tega gradu ni niti sledu več. Samo del zida je še ohranjen, pri katerem stojita dva kipa. To sta hudobni sestra, katerih srci nista mogli na noben način postati dobri in plemeniti.

(Konec.)

Guliver.

I.

Zapustil sem Angleško dne 20. junija 1702 na ladji »Pustolovina«. Plovili smo neprestano, skoraj leto dni. Nazadnje smo se obrnili k obali neznanen nam dežele, da bi si dobili pitne vode. Ladjo smo ustavili en kilometer daleč od kopnega, potem pa se nas je podalo nekoliko mož k obali.

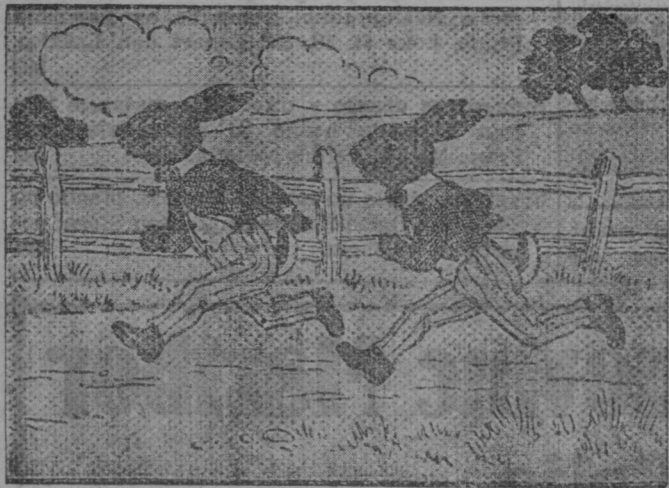
Jaz sem izstopil sam iz čolna. Zaman sem taval celo uro po kameniti obali, da bi bil našel kak vodni vir. Sklenil sem, da se vrnem v čoln. Naenkrat sem videl iz daljave, kako so moji tovariši naglo veslali proti ladji. Videlo se je, kakor da bežijo pred nečim strašnim. Začel sem kričati, naj me počakajo, kar sem v svoje veliko presenečenje zapazil ogromnega velikana, ki je hodil po vodi in hotel prestriči čoln. Ali čoln je bil že predaleč in velikan ni mogel hitro stopati po morskem dnu, ker je bilo tam vse polno zelo ostrih kamnov. Kaj sem hotel storiti? Tresoč se od strahu sem bežal nazaj. Splezal sem na hriček. Pred mano je ležala rodovišna in lepo obdelana ravan. Ali kake rastlin! Trava je bila okoli 20 stopinj visoka, žito pa čez 40. Stopal sem po široki cesti. Prav za prav je to bila ravadna poljska pot. Hodil sem dolgo, i radi visokega žita nisem mogel ne na desno in ne na levo nikamor videti. Nazadnje sem dospel do konca njive. Obstal sem pred kakih sto stopinj visoko ograjo. P. ko nje nisem mogel, zato sem isk. l špranje, s. l. czi katero bi se mogel z. v. i.

Našel sem odprtino. Ko pa sem pogledal skozi njo na sosedno njivo, sem zopet videl enega izmed velikarov. Korakal proti ograji.

(Dalje prihodnjič.)

Medvedek.

(Povest v slikah.)

11. Zvesta tovariša.

Junaška brata: Hitri ter Brzi sta obljubila, da rajši sama pogineta, samo da rešita Miško. Z bliskovito naglico se lotita teka, da sporočita Mišku, kedo da ga zalezuje. Zbrala sta vse moči, da dospeta na cilj pravočasno.

12. Miško zapusti šolsko poslopje.

Pozvonilo je na odhod iz šole in na povratek proti domu. Učenci ostavijo šolsko poslopje z veselimi kričanjem. Skačejo ter tekajo od veselja, da pohite lahko domov. »Hip, hip, hura!« vzklika radostno Miško. »Igrali se bomo, ker za jutri nimamo nobene naloge.«

(Dalje sledi.)

Se slabše.

Prvi oče: »Ne morem biti doma. Moja hčerka je pevka in poje ves dan.«

Drugi oče: »Zame je še slabše, ker moja hčerka ni pevka.«

Prvi oče: »Kako to?«

Drugi oče: »Ker kljub temu poje.«

Najmanjši poštni urad.

Najmanjši poštni urad ni kje na neznatni točki zemeljske obale, marveč na odprtem morju. Na Magalhãesovi cesti med južno-ameriško celino in Ognjeno zemljo je na neki samotni čeri, ki štrli iz morja, pritrjena puščica, ki plava na vodi. Ladje, ki vozijo tam mimo, spuste v morje čoln, da poberejo iz puščice pisma in jih odpravijo dalje. Ta najmanjša pošta na svetu je pod pokroviteljstvom mornaric vsega sveta.

Lahka naloga.

Minka: »Mama, danes sem pisala zelo dobro šolsko nalogo. Gospodična učiteljica me je pohvalila pred celim razredom.«

Mati: »To je zelo lepo in mi res ugaja. Kaj ste pa pisali?«

Minka: »Našteti smo morali ženska krstna imena. Jaz sem napisala imena naših služkinj preteklega leta. Prva sem bila gotova in sem imela tudi največ imen.«

Praktično.

Oče si je prinesel domov blago za novo obleko. Pokliče sinčka, naj pogleda, če mu blago ugaja. Sinček si blago ogleda.

Oče: »Ti gledaš blago na obratni strani in ne na pravi strani.«

Sinček: »Kaj mi koristi, če ga gledam na pravi strani? Jaz ga bom šele dobil, ko bo treba obleko obrniti, da dobim še obleko jaz.«

To je res.

Mihec: »Oče, ali res pomenja nesrečo, če sedi pri mizi trinajst oseb?«

Oče: »Seveda, če je jedil pripravljen samo za dvanajest oseb.«

ZA BIRMO!

dečje oblekce

moške obleke

95 120 140 160

190 220 240 260 280 300

ANTON MACUN

MARIBOR, Gosposka ulica 8-10.

Nagradni razpis

ki ga prireja

„ZABAVNI LIST“.

Rešitev matematičnega problema!

Letnim naročnikom našega tednika »ZABAVNI LIST« (dva romana, humor, novele, praktični nasveti, tedenska kronika, slikarska galerija v formatu razglednic Ltd.) plačamo brez izjeme

Din 300.—

če pošljejo pravilno rešitev sledeče matematične naloge ter so naši letni naročniki.

Kako rešimo to nalogo? — Teh devet polj je izpolniti s številkami od 1 do 9, da dajo pri seštevanju navpično, vodoravno ter poševno svoto 15. Svota 15 mora biti zapopadana čim večkrat ko mogoče. Številke se ne smejo ponavljati. Vrstni red števil je poljuben. Rešitev naj bo napisana na čistem papirju. Novi naročniki morajo priložiti celoletno naročnino v znesku Din 50.— ali pa jo nakazati po nakaznici. Nagrade se ne bodo izplačevale na podlagi zrebanja, nego dobi vsak letni naročnik izplačan gornji znesek, ki pošlje pravilno rešitev. Rešitve sprejemamo samo do 8. maja 1932. Razdelitev nagrad se izvrši 18. junija 1932. Pravilna rešitev in imena rešilcev bodo objavljena v 20. številki »ZABAVNEGA LISTA« dne 18. junija t. l.

Prosimo, da pišete naslove natančno in razločno. Rešitev 581 in naročnino je poslati na:

»ZABAVNI LIST« Uprava, Stražišče pri Kranju odd. H.

Moški polčevlji, boks, trezni Din 120.—, 128.—

Moški polčevlji, najfinejši boks, eleg. Din 155.—, 165.—

Klobuki ošroški Din 28.—, 38.—

Klobuki moški Din 52.—, 62.—, 75.—

Velika izbira oblek, perila, kravat, dežnikov, nogavic i. t. d. najceneje in solidno pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2**Ugodno kupite**

raznoverstne ostanke po Din 6.—, 7.—, 8.— meter. Za birmance, žene in neveste dobro in poceni v

Trpin-ovem bazarju
Vetrinjska 15 Maribor

Inserirajte!**Birmanska darila**

po globoko znižanih cenah.
Ure od 50 Din naprej z garancijo dobite pri urarju
R. Bizjak, Maribor,
Gosposka ul. 16. 545

Za sv. birmo

Vam nudimo krasne oblekce in čevljičke
Trgovski dom Maribor

TR A V E R Z E

cement, betonsko železo, žičnike in druge
stavbne potrebe nudi po ugodnih cenah
trgovina z železnino

Brenčič Anton, Ptuj,

Na drobno!

485

Na debelo!

Za birmo

predno kupije obleke, ogledajte si manufakturno
trgovino F. Skrabi, Maribor, Gosposka ulica 11.
Ceno in solidno! 544

Hočete se rešiti Vašega revmatizma in protina?

Trganje in bodeње v udih in sklepib, otekli udi, skrivljene roke in noge, trganje in bodeње v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

Jaz Vam nudim

zdravilno pitje, ki razkroji sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ne kako univerzalno ali tajno zdravilo, ampak produkt, ki ga proizvaja narava sama za odrešenje bolečih človeštva. 259

Vsakemu dam brezplačno za poskus!

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč popolnoma brezplačno in franko en poskus obenem z podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju. — Poštno-nabiralno mesto:

AUGUST MARZKE, BERLIN-WILMERSDORF,
Bruchsalersstrasse 5. (Abt. 288.)

Oglasujte v „Slovenskem Gospodarju“!**Zahvala.**

Hranilnica in posojilnica v Ribnici na Pohorju izreka ob priliki izgube člana načelstva veleč. gospoda

Andreja Fišer

župnika in duhovnega svetovalca v Ribnici na Pohorju, zahvalo vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Zlasti se zahvaljujemo čč. duhovščini za številno asistenco, msgru. prof. Vrežju za poslovilne besede in moškemu zboru za ganljive žalostinke.

Posebej še izrekamo našo zahvalo požarni brambi in občinskim odbornikom občin Ribnica, Janževskivrh in Orlica ter vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja in vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k tako častnemu spremstvu na zadnji poti nepozabnega zadrugarja.

Ribnica, dne 20. aprila 1932.

Načelstvo in nadzorstvo.

Botri in starši!

Pri nakupu za birmo ne premisslujjte, ampak
še danes pišite

Trgovskemu domu Stermecki

Celje št. 24

po vzorce in cenik! Gladka in vzorčasta svila za oblekce 14 Din, belo volneno blago 29 Din, sukno lepo vzorčasto 34 Din, gladko modro in črno 53 Din, kamgarn vzorčasto 102 Din, gladek in črn 59 Din, venci za na glavo 12 Din, ure in zlatnina, lepi čevljički, močne nogavice, klobučki in vse, kar potrebujete, je dobro in poceni. Obleke se po meri izdelajo v lastni tovarni! Ako niste predaleč od celja, se izplača, da pridete osebno nakupit.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog
nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih
kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premo-
ženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Vabilo na redni občni zbor Kmetijski nabavne in prodajne zadruge za ljutomersko okolico, r. z. z. o. z., s sedežem v Križevcih, ki se bo vršil 1. maja 1932 ob 8. ur v Slomškovi dvorani. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika. 2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za leto 1931. 5. Volitev enega člana v načelstvo. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti, poročilo načelstva in nadzorstva. 8. Predavanje g. nadrevizorja Vladimirja Pušenjak kot odposlanca Zadrugne Zveze o združništvu. Ako ob določeni uri občni zbor ne bode sklepčen, se vrši pol ure pozneje drug občni zbor, ki sklepa ne glede na število navzočih članov. 574

Sprejme se zdrav in pošten pekovski vajenec, ne pod 15 let star, z nastopom 15. maja. Samo pismene ponudbe na: Pekarna Böhm, Fram pri Mariboru. 573

Vajenca sprejme takoj Ivan Ornik, mizarski mojster, Maribor, Koroška cesta 52. 569

I. a sladko seno ca 2 vagona prodaja graščina Zg. Ptuj. 577

Hlapca, treznega, h goveji živini, kateri razume poljsko delo in šolo prostega otroka za pastirja sprejemem. Ponudbe pod »zanesljiv in priden na upravo Slov. gospodarja. 583

Učenec se sprejme v trgovini stekla in porcelana Ivan Kovačič, Maribor, Koroška c. 10. 570

Proda se lepo arondirano posestvo pri žalcu v Savinjski dolini v izmeri 9 ha 74 a 57 m². Lepa stanovanjska hiša in veliko lepo gospodarsko poslopje. Poleg tega je na prodaj tudi moderno urejena opekarna s 3 ha 82 a 25 m² zemljišča. Plača se tudi lahko s hranilno knjigo denarnih zavodov. 554

Kovaški vajenec se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Franc Kac, Cigonce, p. Slov. Bistrica. 518

Cepljeno trsje in okoreninjene divjake ima Anton Turin, Modraže, p. Studenice pri Poljčanah. 477

Vajenca, močnega in zdravega samo iz Maribora ali bližnje okolice, da bo lahko stanoval doma, sprejme »Kristal« v Mariboru, Koroška cesta. 530

Nagrobne spomenke iz marmorja in umetnega kamna in druga dela izvršuje po zelo ugodnih cenah, tudi na mesečne obroke, se priporoča: F. Koban, Rače-Fram T. št. 6. 449

Vsi, ki skrivate denar doma, naročite si železno domačo blagajno, da vam denar ne zgori ali vam ga tat ne ukrade. Pišite po ofert na Schell in drug, Maribor, Koroška cesta. 531

Proda se hiša, zemljišče z njivami in drevjem in gozdom po nizki ceni. Obrniti se na naslov Alojzija Obrat, Pršetnici, Sv. Tomaž pri Ormožu. 558

Pred nakupom si pogledajte zalogo in cene trdke **Vicel**, trgovina s kuhinjsko opremo (hišnimi potrebščinami, emajlirano pločevinasto vrito in aluminijevo posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo). Maribor, Gosposka ulica št. 5. 557

Za birmo

gotove obleke in blago po posebno nizkih cenah v veliki izbiri dobite le v manufakturni trgovini **I. Preac, Maribor, Glavni trg 13.**

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog znaša nad Din 100.000.000.—. Posojila na vknjižbo, posojstvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek plačuje posojilnica iz svojega in ga ne odteguje vlagateljem.